

URTE
25
AÑOS

N.º 98. zkia
2023 Uda

albaitaritza

A portrait of Esperanza Orellana Moraleda, a woman with dark hair, wearing a blue sleeveless top with a floral pattern, a necklace, and earrings. She is smiling slightly. The background is a blurred indoor setting with warm lighting.

Arau berriak

Esperanza Orellana Moraleda.
Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministeritza.

PRID® DELTA

*camino a
la fertilidad*

reproAction

Reproductive management in Action

PRID®DELTA 1.55 g SISTEMA DE LIBERACIÓN VAGINAL PARA BOVINO. Progesterona en dispositivo intravaginal. Composición por dispositivo: Progesterona 1.55 g. **INDICACIONES DE USO.** Para el control del ciclo estral en vacas y novillas incluyendo: Sincronización del celo en hembras cíclicas, para ser usado en combinación con una prostaglandina (PGF₂). Inducción y sincronización del celo en hembras no cíclicas, para ser usado en combinación con una prostaglandina y gonadotropina coriónica equina. **Contraindicaciones:** no utilizar en hembras gestantes. No utilizar en novillas sexualmente inmaduras o en hembras con tracto genital anómalo, por ejemplo freemartias. No utilizar antes de que hayan pasado 35 días desde la fecha del parto anterior. No utilizar en animales que presenten infección o enfermedad no infecciosa del tracto genital. **REACCIONES ADVERSAS (FRECUENCIA Y GRAVEDAD):** Durante los siete días de tratamiento, el dispositivo puede inducir una reacción local suave (es decir inflamación de la pared vaginal) resultando en una secreción vulvar turbia o viscosa en el momento de la retirada del dispositivo. Esta reacción local desaparece rápidamente sin ningún tratamiento entre la retirada y la inseminación y no afecta a la fertilidad en la inseminación ni a las tasas de gestación. **USO DURANTE LA GESTACIÓN Y LA LACTANCIA:** Puede utilizarse durante la lactación. Estudios de laboratorio en ratas y conejos, tras administración de dosis elevadas y repetidas de progesterona, por vía intramuscular o subcutánea, han evidenciado efectos tóxicos para el feto. El uso del medicamento está contraindicado en hembras gestantes. **POSOLÓGIA Y VÍA DE ADMINISTRACIÓN:** Uso vaginal. 1.55 g de progesterona durante 7 días. Con la ayuda de un aplicador, insertar un dispositivo en la vagina del animal. El dispositivo intravaginal deberá permanecer colocado durante 7 días. En hembras cíclicas, el dispositivo debe ser utilizado en combinación con una prostaglandina, inyectada 24 horas antes de extraer el dispositivo. En hembras no cíclicas, debe administrarse una inyección de PGF₂ 24 horas antes de extraer el dispositivo y una inyección de eCG en el momento de la extracción. Los animales deben ser inseminados 56 horas después de la retirada del dispositivo. El dispositivo está destinado a un único uso. Tiempo de espera: Carne: 0 días. Leche: 0 días. Presentación: Caja de cartón conteniendo 10 sobres con 1 dispositivo. Caja de cartón conteniendo 100 sobres con 1 dispositivo. Medicamento sujeto a prescripción veterinaria. Reg. N.º: 2194 ESP.

Ceva Salud Animal S.A. - www.reproaction.com/es - ceva.salud-animal@ceva.com - Carabela La Niña, 12, 3ª Planta - 08017 Barcelona - Tel.: 932 92 00 66

Esperanza Orellana Moraledari elkarrizketa

Behi-aziendaren
ustiategiak arautzen
dituen Errege Dekretua

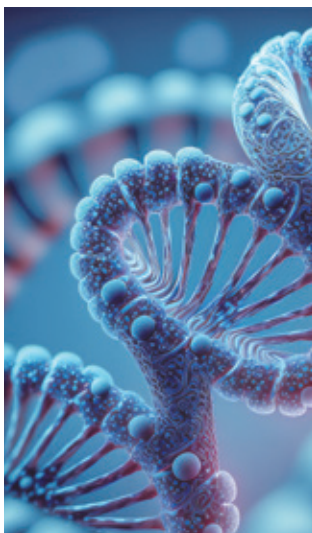
4.or

Pere Serra Bigasi elkarrizketa

Robotak, itxierarekiko
alternatiba

14.or

Artikulu teknikoa

Hobekuntza
genetikoa azkartzen

32.or

Nº 98. Zkia
2023 Uda

albaitaritz

Editatzen du: ALBAITARITZA, S.A. **Zuzendaritza:** Gaizka Aranguren **Aldizkariko edukientzako harremanak:** revista@albaitaritz.com **Erredakzioa eta argazkigintza:** Labrit Multimedia S.L., Albaitaritz S.A., Albaikide S.A., Iñako Redín y Oroitz Zabala, Freepik. **Erredakzio kontseilua:** Gaizka Aranguren, Javier Zabala, Julen Huarte, Joxe Etxezurieta, Juan Manuel Loste, Oroitz Zabala. **Maketazioa:** Labrit Multimedia **Publizitatea:** Albaitaritz S.A. · revista@albaitaritz.com · (34) 948 50 03 43 **Tirada:** 6.242 kopia **Banaketa:** Albaitaritz S.A. eta Albaikide S.A.-ren bezeroei dohainik posta arruntez; Albaitaritzaren sare komertzialean doakoa. Albaitaritz S.A. enpresa editore gisa, Labrit Multimedia, S.L. enpresa ekizle gisa, eta aldizkariaren erredakzio-kontseilua ez dira nahitaez identifikatzen bertan argitaratzen diren artikuluaren egileak adierazitako iritziekin; egileak dira artikulu horien arduradunak ondorio guztietarako. **DL NA 0070-1999**

[.] Esperanza Orellana
Moraleda

Esperanza Orellana Moraleda elkarrizketa (Nekazaritza Ekoizpen eta Merkatueta zuzendari nagusia)

Esperanza Orellana Moraleda Albaitaritzan lizentziaduna da Madrilgo Complutense Unibertsitatean eta Albaitarien Kidego Nazionaleko kidea 1987tik. 2018an Nekazaritza Ekoizpen eta Merkaturen Zuzendaritza Nagusia hartu zuen, Landa Garapeneko eta Baso Politikako zuzendari nagusia izan ondoren. Aurretik, Elikagaien Sustapeneko zuzendariorde nagusi (Espainiako elikagaiak barnermerkatuetan eta nazioartean sustatzeko politiken eta programen arduraduna) eta Abeltzaintzako Produktuen zuzendariorde nagusi izan zen. Kargu horretan, abeltzaintza-sektore guztietako nekazaritza-politikak eta ekoizpenak eta merkatuak kudeatzeko politikak aplikatzeaz arduratu zen. 2008-2013 eta 2014-2020 aldietako Nekazaritza Politika Bateratuaren (NPB) erreformak negoziatu zituen, eta Europako Erkidegoko abeltzaintza-babesaren arloko arauen aplikazioan parte hartu zuen.

Orellanak esperientzia handia du Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioan eta 1988an sartu zen Nekazaritza Produktuen Zerbitzu Nazionalan (gaur egun NBEF), nekazaritza-merkatuak arautzeko eta abeltzaintzako zuzeneko laguntzak kudeatzeko lanetan.

**1053/2022 Errege
Dekretua da behi
ikuiluak arautzen
dituen oinarrizko
legea.**

Zein da behi-azienden ustiategiak arautzen dituen Errege Dekretuaren xedea?

Oinarrizko arau espezifiko eta bakarra ezartzea. Ondorengo arlotan gutxieneko baldintzak betetzeari erantzuten diona: Ingurumen-eskakizunei, klima-aldaketari, elikagaien segurtasunari, biosegurtasunari, osasunari eta animalien ongizateari aurre egiteko eta jasangarritasunean aurrera egiteko azpiegiturei, ekipamenduari eta funtzionamenduari.

Zer alde dago ustiategi estentsiboaren eta erdi-estentsiboaren artean? Sailkapen batean edo bestean sartuta egoteak zer ondorio edo efektu ditu abeltzainarentzat?

Bi ustiategi-mota horietan abereek elikatzeko lurralde-oinarria dute eta artzaintza bidez aprobetxatu ahal izango da. Desberdintasun nagusia honako hau da: ustiategi estentsiboetan animaliek lehen aipatutako lurralde-oinarria baliatu beharko dute elikatzeko denbora gehienez; ustiategi erdi-estentsiboetan kasuan, berriz, autonomia-erki-degoko agintaritzaren eskudunaren esku uzten da ordu-kopuru esanguratsu bat ezartzea, hura osatzen duten lurraldeetan ohikoa den jardunbidearen arabera. Praktikan, ustiategi erdiestentsiboak ekoizpen-sistemak dira, non lurralde-oinarri baten aprobetxamendua dagoen, baina ez da denbora gehiena erabiltzen, ez animalia guztiek eta ez da nahikoa elikaduraren zatirik handiena emateko.

Sailkapen batean edo bestean egoteak baditu ondorioak, azpiegiturei, ekipamenduari, maneiuari, biosegurtasunari, animalien ongizateari eta ingurumenari buruzko baldintzak betetzeari dagokionez. Ildo horretan, ustiategi estentsiboek gutxieneko baldintza batzuk eskatuko zaizkie eta lehendik dauden ustiategiak edo instalazio berrikoak diren soilik bereziko da. Hala ere, ustiategi erdiestentsiboak ekoizpen-ahalmenaren arabera sailka daitezke

(tamainan oinarrituta, azienda handiko unitateen arabera); beraz, eskakizun-maila eta ustiatgien tamaina paraleloak izango dira.

Etxaldeak produkzio-sistemaren eta tamainaren arabera sailkatzeko arauaren proportzionaltasun-printzipioari eustea du helburu.

«2023-2027 NPB berriaren esparruan planteatutako erronka berriei erantzun behar zaie»

Errege Dekretu hau idatzi zenean, kontuan hartu al zen abeltzain berriak, batez ere gazteak, sartzen laguntzea?

Arauen azken helburua da sektorearen garapen harmoniko eta iraunkorrari laguntzea ikuspegi guztietatik, bai ekonomia-aren aldetik, bai ingurumenaren eta gizartearen aldetik. 2023-2027 NPB berriaren esparruan planteatutako erronka berriei erantzun behar zaie, kontsumitzaileen eskaerekin lotutako ingurumen eta gizarte-helburu espezifikoari jarraikiz. Gainera, Europako Itun Berdearen erronkei eta horren ondoriozko estrategiei erantzun behar zaie, hala nola «Baserritik mahaira» strategiari eta biodibertsitatearen estrategia berriari.

NPB berriaren helburuen artean dago landaguneetako sare sozioekonomikoa indartzea helburu espezifiko batzuen bidez eta helburu horien artean dago, jakina, belaunaldien arteko erreleboa babestea.

Batzuetan, araudi berriek abeltzainaren eguneroko lana zailtzen dute, eta horrek gailuzten

bat sortzen du, produktuaren azken prezioan eraginik izan ezin dezakeena eta errentagarritasuna murrizten duena.

Oinarrituko araudi bat ezartze-ko, gomendioen planotik nahitaezko betekizunen planora igaro behar da. Ezinbestekoa da kasu batzuetan horrek inbertsioak eta nolabaiteko ahalegina sortzea, baina proportzionaltasun printzipioa oso kontuan hartu da, etxalde ertain eta txikiak eskakizun ahalik eta txikiak izan daitezkeen. Sariak merezi duela uste dut. Sektorearen bilakaerak gizartearen eskaeretara, eza- gutza zientifikoaren bilakaerara eta ingurumenaren babesa edo jasagarritasuna bezalako eremuetan sortzen diren beharretara egokitu behar du. Sektoreak osasunarekin, ongizatearekin edo ingurumenarekin duen konpromisoa gizarte osoari helarazteko aukera bat da.

Premia hori ustiatgien bideragarritasunarekin bateragarri egiteko, Errege Dekretuak modu proportzionalan ezarri ditu betekizunak eta, eskakizun-motaren (maneiuak, kudeaketa, azpiegitura hidraulikoa...) eta ustiatgiaren sailkapenaren arabera, hainbat aldi iragankor ezarri dira egokitzeko eta betetzeko. Adibidez, azpiegituri eta diseinuari dagokienez, egokitzapen-aldi luzeak aurreikusten dira badiharduten ustiatgien kasuan eta hedagarritasunaren edo gaitasun-taldearen arabera luza daitezke. Kudeaketaren eta betebeharren arloko baldintzen kasuan egokitzapen-aldiak ere aurreikusten dira.

Gainera, txerrien eta hegaztien sektoreetan gertatu zen bezala, landa-garapeneko laguntza dago nekazaritza ustiatgien lehiakortasuna hobetzeko inbertsioen arloan, gutxienez NP-Bren plan estrategiko berrian hala aurreikusi duten autonomia erkidegoetan. Nolanahi ere, Lehengoratzeko, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren (LEEP)

esparruan, laguntza-lerro espezifiko bat dago ingurumen eraginkortasunaren arloko inbertsioetarako, simaurrak eta mindak kudeatzeko sistemak eta instalazioak egokitzeko eta hobetzeko.

«Eskatutako betekizunetan aldeak daude, produkzio-sistemaren eta tamainaren arabera»

Ustiatgiak tamainaren arabera sailkatzeari dagokionez. Kontuan hartu al dira Espainian dauden errealitate desberdinak? Pirinioetan 80 behiko artalde bat ustiatgi ertain bat izan daiteke, baina Salamancako larrean, segur aski, txikia da. Ebro ibarrean 600 esne-behi dituen etxalde bat ertaina da eta Galizian handia.

Errege Dekretua behi ustiatgi guztiei aplikatuko zaie, baina tamaina txikiak etxalde berezitasun logikoak aitortuz, animalien osasuna edo ongizatea kaltetu gabe, sektore antzagoa eta iraunkorragoa eratzen laguntzen baitute. Horregatik, produkzio sistemaren eta tamainaren arabera ustiatgiei eskatzen zaizkien betekizunetan desberdintasunak jasotzen dira eta kontuan hartzen dira haragiaren eta esnearen ekoizpenaren berrezko baldintzatzaileak.

Sailkapenak

Ustiategiak tamainaren arabera sailkatzeko orduan, kontuan hartu al da esne edo haragi ustiategiak birjartzeko premien arteko aldea, kontuan hartuta esne ustiategiak haragi ustiategiak baino bi aldiz gehiago birjarri behar dutela?

Ekoizpenerako gaitasun taldeak iraunkortasun irizpideekin eta ekonomia, osasun, ingurumen eta gizarte erronkei erantzunez ezarri dira, betiere proportzionaltasuna errespetatuz. Horrela, eremu batean edo bestean eragin handiena duten ustiategiak lagundu beharko diete erantzuten.

Ahalmen taldeen arabera sailkapena ezartzen da haragi, esne eta bitariko behi ustiategiarentzat, txekorreak hazteko ustiategiarentzat eta gizendegiarentzat, betiere ekoizpen sistema estentsiboan kategorizatzen ez badira; izan ere, kasu horretan, ez dira sailkatzen ahalmenaren arabera, ekoizpen sistema horren mugak eta landa inguru-neari eusteko dituen onurak kontuan hartuta baizik.

Ekoizpen gaitasun taldeen arabera sailkapenak ez du esan nahi behien ustiategiak A.L.U.ri dagokionez izan dezakeen edukiera edo abelburu kopurua mugatuko denik; aitzitik, ustiategiak bete beharko dituen azpiegitura, ekipamendu, maneiua eta

kudeaketaren arloan proportzionalki ezarritako eskakizunen oinarritzko lerroa definitzea ekarriko du eta haren gainean jardun beharko du.

Nolanahi ere, kontuan hartu dira esne-ustiategiaren eta gizendegiaren arteko aldea, II. multzorako mugak desberdinak baitira etxalde bakoitzaren sailkapen zooteknikoaren arabera.

Tamaina handieneko taldearentzat bakarrik izan liteke muga bat; izan ere, ustiategi horiek gehieneko tamainari lotuta daude instalazio berrien kasuan eta handitze baldintzatzaileei lehendik daudenen kasuan.

LA REHIDRATACIÓN

NO ES SOLO REPONER LÍQUIDOS

Calf Lyte
PLUS

La nueva solución de alto rendimiento para las diarreas

Pienso dietético complementario
para terneros

vetoquinol
ACHIEVE MORE TOGETHER

Ustiategi bat, errolda handitzen duenean eta kategoria aldatzen duenean, nola eta noiz egokitu beharko da kategoria berrira?

Errege Dekretuan aurreikusten da I. eta II. taldeetan sailkatutako ustiategiek baimena eskatu ahal izango diotela ustiatagia kokatuta dagoen lurralde-eremuko agintaritzak eskudunari behien errolda handitzeko.

Handitze horrek ahalmen handiagoko talde batera aldatzea badakar, handitzeko baimena eman baino lehen ustiatagia bete beharko dituen eskakizunen intentsitatea lehendik duen izaera mantentzearen araberrakoa izango da, edo, aitzitik, handitze horrek instalazio berriak hartzea dakar.

Ez badu 50 A.L.U.tan gaintzen sartuko litzatekeen talde berriaren beheko muga, lehendik dagoen taldeak hartuko da eta talde berriari ustiatagi horiei eskatzen zaizkien baldintzak bete beharko ditu. Aitzitik, aldaketak taldearen beheko muga 50 A.L.U. baino gehiagotan gaintzen badu, instalazio berriko ustiatagiak hartuko da eta ustiatagi mota horri esleitutako baldintzak bete beharko ditu.

«Gehieneko tamainari lotuta daude instalazio berrien kasuan»

Sailkapen horrekin, ziklo itxia egitea pentsa dezaketen txekor hazleen haztegiak txekorrek gizontzera behartuta egon daitezke. Ez duzu uste horrek eragina izan dezakeela horietako batzuen bideragarritasunean?

Ekoizpen gaitasun taldeen araberrakoa sailkapenak ez du esan nahi ustiatagia A.L.U.ri da-

gokionez izan dezakeen buru kopurua mugatuko denik; aitzitik, ustiatagia bete beharko dituen azpiegitura, ekipamendu, maneiua eta kudeaketaren arloan proportzionalki ezarritako eskakizunen oinarritako lerroa definitzea ekarriko du eta haren gainean jardun beharko du. Tamaina handieneko taldearentzat bakarrik izan liteke muga hori; izan ere, ustiatagi horiek gehieneko tamainari lotuta daude instalazio berrien kasuan eta handitze baldintzatzaileei lehendik daudenen kasuan.

Gogoratu behar da, sistema estentsibo gisa kategorizatuta egonez gero ustiatagia ekoizpen gaitasun taldeen araberrakoa sailkapen horretatik eta tamaina mugatetik salbuetsita dagoela, nahiz eta errege dekretuan ustiatagi horietarako berriaz ezarritako gutxieneko eskakizunak bete beharko dituen.

Espanian, txekor hazleak hazten eta maneiatzen dituzten ustiatagia, oro har, larre-baliabideak aprobetxatzen dituzten estentsiboko sistemetan oinarritzen dira eta jarduera zikloa osatzeko beren txekorrek gizontzen dituzte jaiotako ustiatagian.

Dinamika horretaz jabetuta, aurreikusten da hainbat ekoizpen jarduera dituzten ustiatagietan, hau da, erabilera mistoa duten ustiatagietan, jarduera nagusiaren ezaugarrien araberrakoa sailkatuko direla eta errege dekretuak horren araberrakoa ezartzen dituen gutxieneko baldintzak bete beharko dituztela.

Dinamika horretaz jabeturik, agintari eskudunek kudeaketa eta kontrola egiteko, kontuan hartu da ekoizpen-jarduera desberdinek elkarrekin diharduten eta, beraz, erabilera mistoa behar duten ustiatagietan jarduera nagusiak dituen ezaugarrien araberrakoa sailkatuko dira eta errege-dekretuak horren araberrakoa ezartzen dituen gutxieneko baldintzak bete beharko dituzte.

Mugak

Zein parametro tekniko, ekonomiko edo produktibotan oinarritu dira 850 A.L.U.ko gehieneko muga hori zehazteko?

Errege dekretu honen izapide-tzeak irau duen urteetan Espainiako behien sektorearen egiturazko ezaugarriak sakon aztertze denbora izan dugu. Karakterizazio hori datu-base sendo batean oinarritzen da, Espainian haragia eta esnea ekoizten duten behi ustiatagien portaera eta jarduera urteetan zehar islatzen duena. Historiko hori sendotzen joan da Ministerioak intereseko adierazle ekonomiko sektorialen gainean duen monitorizazio estuari esker, hala nola erroldei, ekoizpenari, dimentsio ekonomikoari edo NPBko esku-hartze funtsen parte-hartzeari buruzko datuak.

Datu horiek ikusita, Espainiako behien sektoreak egitura atomizatua izango luke ezaugarri; izan ere, sektoreko ustiatagien ia % 90 tamaina txiki eta ertaineko enpresa-multzo handi batean bilduko litzateke, 180 A.L.U.tik beherakoak. Proporzio hori are handiagoa da ustiatagia ekoizpen gaitasunaren araberrakoa bereizita aztertzen direnean; izan ere, adibidez, txekor hazleak maneiatzen dituzten ustiatagiek, gure herrialdean txekor hazleen ustiatagirik ohikoena direnek, beren jarduera betetzen dute 50 behi ume-hazle baino gutxiagoko erroldarekin. Tamaina txikiagoko ustiatagi horiek, gaur egun, orekan daude Espainian egitura eta enpresa handiagoko behi ustiatagien gainerako kopuru minoritarioarekin, behien erroldaren zatirik handiena maneiatzeko eta gure herrialdeko ekoizpenaren zati handi batez arduratzeko aukera ematen baitie.

Egiturazko profil hori gogoan hartuta, eta arauaren azken helburua beti izan dela sektore osoaren garapen harmoniko eta iraunkorrari laguntzea gogoratuz, egokitzat jo zen ekoi-zen ahalmenaren muga bat ezartzea, era berean, enpresen errentagarritasun ekonomikoa maximizatzearen eta jardue-
ra osoaren gizarte, lurralde eta ingurumen iraunkortasuna babestearen arteko orekari eusteko.

Azterlan sektorialek agerian uzten dute behi ustiategi gehienak landa eremutat katalogatutako inguruetan daudela eta horietako asko, hain zuzen ere, despopulatzeko arriskuan dauden landa eremuetan daudela; izan ere, sektore horren atomizazioa funtsezko tresna da eremu horien egituratze ahaleginari eta garapen ekonomi-koari jarraipena emateko.

Horregatik, ezarritako mugak bateragarri egiten ditu sektorearen hazkundera eta Espainiako lurralde-oreka. Hazkundera eta ingurumenaren oreka ere bateratzen ditu; izan ere, tamaina handi-eko abeltzaintza-enpresek sortzen duten sentsibilitate sozialaz eta ingurumenean izan dezaketen eraginaz jabetuta, 850 A.L.U.ko muga horretatik kanpo uzten dira estentsiboko produkzio-sistemen sailkapena duten ustiategiak.

Esnetarako behien ustiategiak 850 A.L.U.ra mugatzeak ez ote luke Espainiako esne sektorearen lehiakortasuna murriztuko?

Inola ere ez. Aipatu dudan bezala, muga hori ezartzeak oreka mantendu nahi du enpresa ekoi-zeen errentagarritasun ekonomikoaren maximizazioaren eta gizarte, lurralde eta ingurumen iraunkortasunaren babesaren artean.

«Maila nagusia familia-ustiategiak dira»

Ibilbide historikoak agerian uzten du behi ustiategiak hazi egin direla eta teknologiaren eta moneiaren hobekuntzetan oinarrituta garatu direla, eta ez hainbeste egiturazko dimentsioko hazkunderari eta ustiategiaren ahalmenaren hazkunderari dago-kienez. 2015ean esne kuota desagertu zenetik, sektorearen produkzioaren liberalizazioa eman zenean, sektorearen egiturazko banaketa egonkor mantendu da eta familia ustiategiak dimentsio txiki eta ertaineko eskemetan integratzen diren maila da nagusia.

Gogoratu behar da 1053/2022 Errege Dekretua indarrean jarztean dauden eta 850 A.L.U. gainditzen dituzten ustiategiak IV. talde gisa sartuko direla eta, oro har, ekoizpen ahalmena handitu ezin duten arren, beren enpresa-jarduera garatzen jarraitu ahal izango dutela 850 A.L.U. tara egokitzeko murrizketarik eskatu gabe. Ustiategi horiei beren ekoizpen jarduera garatzeko eskatuko zaie, beren ekoizpen gaitasunaren taldearen arabera dagozkien gutxieneko azpiegitura eta funtzionamendu eskakizunen arabera. Horrek ez du eragozten, beren enpresa estrategia dela-eta oinarrizko arau honetan eskatutakotik harago doazen neurriak ezarri ahal izatea, berrikuntzaren edo teknologia berrien bidez haien errentagarritasuna eta iraunkortasuna hobetuz.

Abeltzaintza jarduerak bertan behera uzteko arrazoi nagusietako bat lan bizitza familia bizitzarekin edo aisialdiarekin uztartzeko zailtasuna da. Etxalde txikietan,

marjina gutxi dituztenetan, oso zaila da kanpoko eskulana kontratatzea eta ia ezinezkoa beste jarduera batzuetako lan egutegiak izatea. Tamaina mugatzea, batez ere esnetarako behiei dagokienez, negatiboa izan al daiteke abeltzaintzaren munduan gazteak sartzeari errazteko?

Belaunaldien arteko erreleboa eta gazteak sartzeari dira lehen sektorearen erronka nagusietako bi, ez bakarrik abeltzaintzan, baita nekazaritzan ere.

Urte hauetan agerian geratu da arazo horren zati handi bat konektibitate, zerbitzu eta hazkunde ekonomikorik ezaren ondorio dela. Horregatik sartu da, hain zuzen ere, eskualde horien garapena NPB berriarekin 2023tik aurrera lortu beharreko lehen-tasuneko helburuetako bat.

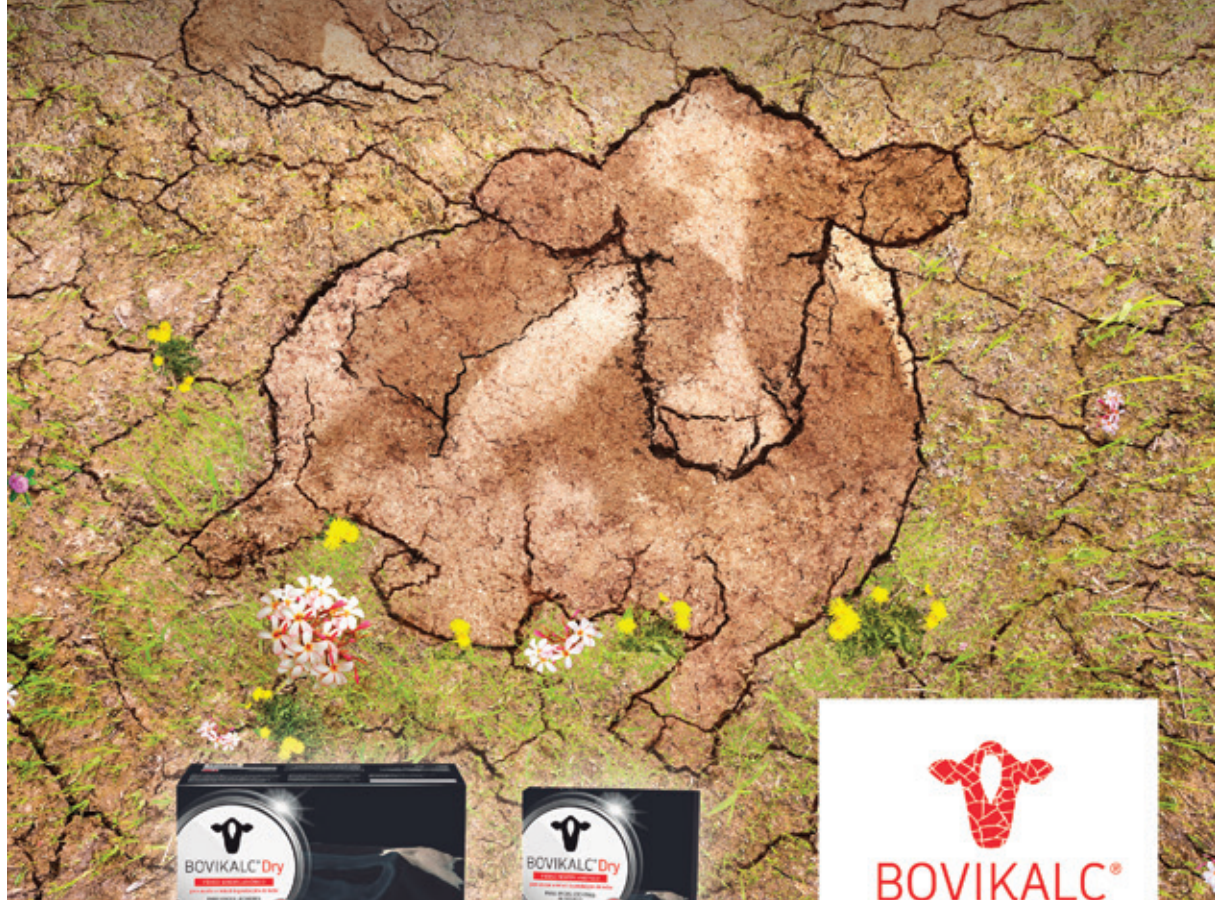
NPB honen helburuekin bat etorriz, Errege Dekretuak iraunkortasun soziala ere lortu nahi du, behi ustiategien zati handi bat despulatutako arriskuan edo

arrisku larrian dauden landa eremuetan baitago. Behi ustiategien iraunkortasuna eta gizartearen eta lurraldearen arteko oreka babestu eta bateragarri egin nahi dira, dauden behi ustiategiak dinamizazio, enplegu eta dibertsifikazio ekonomikoaren iturri baitira eremu horietarako.

Gainera, arauak proposatzen duen gehieneko dimentsioak abeltzainen bizi-baldintzen hobekuntzarekin guztiz bateragarria den tamainako ustiategi berriak haztea edo instalatzea ahalbidetzen du. Berrikuntza, teknologia berriak eta digitalizazioa funtsezko elementuak dira NPB berriaren zeharkako helburuan. Prestakuntza, aholkularitza eta ezagutzaren transmisioa tresna indartsuak dira abeltzainen lana bateratzeko eta duintzeko helburua lortzeko eta ez da beharrezkoa dimentsio neurrigabea izatea edo familia esplotazioaren kontzeptutik haratago joatea.

Una forma más confortable de abordar el secado

Bovikal® Dry ayuda a mejorar el bienestar y la salud de la ubre

Dos bolos de Bovikal® Dry a las 8-12 horas antes del último ordeño

- Ayudan a reducir la producción de leche¹
- Ayudan a reducir la hinchazón de la ubre¹
- Aumentan el bienestar de las vacas de leche¹
- Ayudan a mejorar la salud de la ubre para prepararse para la siguiente lactación

Bibliografía:

¹ Effects of oral administration of acidogenic boluses at dry-off on performance and behavior of dairy cattle. G. Maynou, G. Elaso, J. Bubeck, and A. Bach. J. Dairy Sci. 101:1–12. (2018)

Bovikal® Dry. Pienso mineral aniónico para ayudar a reducir la producción de leche para vacas lecheras al secado, reduciendo la congestión que produce la leche en la ubre. **Composición:** Cloruro de calcio, sulfato de calcio, metano y digliceridos de ácidos grasos esterificados con ácido acético. **Aditivos:** Vitamina D3 (34671) 100.000 UI por Kg, Vitamina E (5a700) 5.000 UI por Kg, Óxido de zinc (448) 10,4%, Selenio – Se (E5) 12 mg por Kg. **Espedo de destino:** Vacas lecheras al secado. **Posología:** Para administración oral en vacas lecheras al secado. Administrar 2 bolos en el último ordeño 8-12 horas antes del último ordeño. No administrar más de 4 bolos en 24 horas. **Precauciones:** Si la cobertura del bolo aparece dañada o rota, no administrar el bolo. **Conservación:** Conservar por debajo de 30 °C. El bolo debe mantenerse dentro del envase hasta inmediatamente antes de su uso ya que es susceptible a la humedad ambiental. **Presentación:** 4 bolos de 196 g. **Comercializador:** Boehringer Ingelheim Animal Health España, S.A.B.

Zein erakundek edo enpresek egingo dizkiete prestakuntza lanak langileei eta nola ziurtatu dituzte administrazioak?

Errege Dekretuak ezartzen du behi aziendarekin zuzenean lan egiten duten pertsona guztiek prestakuntza egokia eta nahikoa izatea. Gainera, prestakuntza horrek bete beharreko gutxieneko baldintzak jasotzen ditu: erregistroa, gutxieneko iraupena, prestakuntzaren edukia, betekizun berri horretara egokitzeko epea edo prestakuntzaren aldizkako egokitzapena eta prestakuntza nola eman operadorearen esku uzten du. Autonomia erkidegoetako agintariak erabakiko dute betekizun berri hori betetzen den ala ez, esku-mena baitute kontrol ofizialeko lanetan.

Zein da behi azientzen Ustiategiak Kudeatzeko Sistema Integralaren (UKSI) helburua?

Behi azientzen Ustiategiak Kudeatzeko Sistema Integralaren helburua da behi-azientzak behar bezala funtzionatzeko behar den dokumentazio guztia dokumentu bakar batean eta modu sinplifikatuan biltzea. Ez da dokumentu gehigarria, eta ez dakar baldintza gehigarriak. Haren helburu nagusia da baserrian aplikatu behar diren planak sinplifikatzea eta koherentzia ematea. Horrela, abeltzainarentzako lan-tresna bat da, baliabideen erabilera eraginkorra ahalbidetzen duena. Araudi eta ekoizpen eskakizun guztiak garrantzia maila berean integratzen laguntzen du: animalien osasuna, higiena eta biosegurtasuna, azpiegiturak, ekipamendua eta maneioa, ingurumena, animalien ongizatea edo prestakuntza. Gainera, prestakuntza eta auditoretza prozesu komunak modu eraginkor eta efizienteagoan ezartzen eta mantentzen laguntzen du eta langileen parte-hartzea hobetzen du, jarraipena, neurketa eta analisia erraztuz.

«Ustiategiaren al baitari bat edukitzeko betebeharra ez da gauza berria»

UKSIren aplikazioak eta ustiategiaren ardura duen al baitaria izateko derrigortasunak gastuak handitzea ekarriko du. Aurreikusita al dago aurrekontu partida berririk araudi berrietara egokitzen laguntzeko?

Ustiategiaren al baitari bat izateko betebeharra ez da gauza berria eta, gainera, Europako Erkidegoko erregelamendu batetik dator, nahiz eta orain zehaztu diren argi eta garbi al baitari horren eginkizunak. Hala ere, indarrean zegoen osasun araudi osoa betetzeko profesional egokiak behar ziren.

Ustiategiko al baitaria eta UKSI bera araudia betetzen dela ziurtatzen du eta, beraz, ustiategiaren titularrak bere erantzukizuna betetzen duela bermatzeko tresna dira.

Gainerako betekizunekin bezala, ez dago araudira egokitzeko laguntza lerro espezifikorik, nahiz eta araudira egokitzeko epe iragankorrak sartu diren eta landa-garapeneko programen barruan betebeharrak horiek betetzea erraztu dezaketen laguntza ildo desberdinak aurki daitezkeen.

Zer lan egin beharko ditu abeltzaintzako ustiategiaren ardura duen al baitariak?

Berak landuko ditu UKSIren atal hauek: osasuna, animalien ongizatea, higiena eta biosegurtasuna. Gainera, UKSIren atal bat gordetzen da ustiategiko al baitariaren identifikazio-datuak jasotzeko.

Hauek dira, xehetasunez, ustiategiko al baitariaren zereginak:

- osasun plan integrala diseinatzea eta idaztea, honako hauek barne hartuta: osasun eta higiene jarduerak, biosegurtasun plana eta al baitaritzako sendagaiak zentzuz erabiltzeko plana, bai eta horien ezarpen egokiaren egiaztapen erregularra ere;

- ustiategiaren titularrari aholkularitza ematea indarrean dagoen osasun araudia behar bezala betetzeko, ustiategiaren erregistroak betetzeko eta biosegurtasun neurriak eta higiene jardunbide egokiak aplikatzeko;

- ustiategiaren titularra animalien osasunaz eta animalien ongizatearekin eta giza osasunarekin duen interakzioak kontzientziatzea, bai eta tratamenduekiko erresistentzian ere, mikrobioen aurkako erresistentzia eta horren ondorioak barne;

- animalien Ongizaterako Plana egitea, ustiategira egiten diren bisita zoosanitarioen jarraipena eginez eta ustiategiaren titularrari ongizatearen arloan antzemandako akatsak konpontzeko gomendioak emanez.

Jeztea ez da inoiz hain atsegina izan

Nunca ordeñar ha sido tan gratificante

Ate-joka OXA, behiaren poza

Cuando por la puerta entra OXA, se nota

oxa.cat

CYGC
BIOCON

OXA
Chemical specialties

IN MEMORIAM

Eskerrik asko, Luis!

Julen Huarte
(Albaitaritza Taldeko gerentea)

Badira hilabete batzuk lankide, lagun eta maisuak utzi gintuela. Gauza askotan izan zen maixu; maila profesionalean zein pertsonalean. Luis Gorosabel 1983an hasi zen Albaitaritzarekin harremanetan, Elizondon, Baztango bailaran (Nafarroa Garaia). Une hartan, zoosanitarioak saltzen zituen etxe komertzial batean lan egiten zuen. Hasieratik, negoziatzeko gaitasunari, laneko seriotasunari eta transmititzen zuen segurtasunari esker, gure konfiantza lortu zuen. Gerora, Bayer laborategian lan egin zuen eta 25 urte inguru eman zituen bertan, bere potentzial izugarria garatuz. Hitz hauek Albaitaritza talde osoak eskaintzen dizkiogu, denok hura sakon ezagutzeko eta berarekin ikasteko zortea izan ez badugu ere.

Nik beti erreparatu izan diot komertziala izateko zuen modu dotoreari. Inoiz ez zuen bezero bat produktu edo eskaintza askorekin estutzen, noizean behin bisitatzen zuen, bere produktuei buruz argi eta aspertu gabe hitz egiten zion eta pixkanaka bere konfiantza irabazten zuen. Esan ohi zidan berarentzat hobe zela bezeroengana joatea, gu ere hala baikinen, sektoreko informazio

freskoarekin edo garrantzitsuarekin; haiekin hitz egitea beren gauzez, baina inoiz ez, askotan ohikoa den bezala, modu oldarkorrean edo interesatuegian. Arrazako komertzial bat izan zen, bere lanarekin gozaten zuena eta askotan bere lana maila pertsonalera eramaten zuena, bezeroen bati lagundu behar ziola edo bere kabuz gairen batekin kolaboratu nahi zuela uste zuenean.

Gure kasuan, Bayer-en ordezkaria zenean eta Albaitaritzaren banatzailea zenean, haren hitzak baliogizun. Bera gurekin zerbaitetan konprometitzen bazen, berdin zen laborategiak iritziz edo politikaz aldatzea; berak esandakoa betetzen zuen.

Uste dut norbaitek mundu komertzialean jardun nahi badu, Luis Gorosabelen irudia aztertu eta, gauza askotan, eredutzat hartu beharko zukeela. Printzipio argiek, Luisek zituenak bezalakoak, beti dira beharrezkoak eta beti funtzionatuko dute. Oso ohikoa zen, halaber, berarekin harremana genuen jendeak hari deitzea ondo non jaten zen jakiteko. Beti asmatzen zuen.

2015ean, Bayer utzi eta gero, gurekin hasi zen lanean. Erronkak motibatzen zuen eta, gainera, beti hartu genuen gure taldeko kide gisa. Ezinezkoa da eman diguna eta berarekin ikasi dugun guztia azaltzea, baita gaixotasunari aurre egiteko moduari buruz ere. Beti jarrera positiboarekin eta etorkizunerako plan handiekin. Horregatik, Albaitaritza taldeko kide guztien partetik, **eskerrik asko eta beti arte, Luisito!**

Erabateko lasaitasuna robotarekin

Benetan, jezteko roboterako trantsizioa gai korapilatsua da ideia-aldaketa esan nahi duelako, baina ez da gehien kezkatzen nauena. Sor daitezkeen arazo handi guztiei aurrea hartzeko moduan pentsatzen aritu naiz, esperientzia txar guztiak biltzen saiatu naiz, eta, hortik aurrera, behie irakasteko sistema ahal bezain ongi egokitzen joan naiz.

Jezteko robotak ala itxi

Pere Serra Bigas, elkarrizketa, Can Thos de Tordera ganadutegikoa

Pere Serra Bigas (53 urte), Bartzelonako Maresme eskualdeko Can Thos de Tordera ganadutegikoa, jezte robotizaturako trantsizio betean dago. Hala ere, ez du urduritasun berezirik transmititzen, nahiz eta aldaketa betean egon. Animaliak robotetara egokitzen ari diren arren, ez dirudi telefonoan mezurik jaso duenik; gutxienez ez du kontsultatu elkarrizketan zehar, eta hori, berez, oso seinale ona da.

Bost roboten instalazioarekin zuzenean izandako esperientziak baserriaren kudeaketan aldaketa sakon batera nola egokitu erakusten du.

Jezteko roboterako trantsizio betean

Jende asko, animaliak robotera egokitzeko prozesuan hain gaizki pasatu duenez, damutu egin dira hartutako erabakiaz

Bai, oso une gogorra da, batez ere ideien aldaketagatik. Gai horri buelta asko ematen zaizkio. Roboterako egokitzapena jezte lan normalarekin, baserriko lanarekin eta obra guztiarekin uztartu behar izan dugu. Ez du zeri-kusirik robotak obra berri batean muntatzearekin, edo ez du zeri-kusirik gelaren orde zapijuntura beraren barruan robotak jartzen dituzten etxalde gehienek egin behar dutenarekin. Hala ere, planifikazio-egun asko izan dira eta, kasu askotan, momentura eta egoerara egokitu gara.

Izugarria.

Bai, 270 behi jetzi ditugu egunero bost robot muntatzen genituen bitartean. Ez da kudeatzeko erraza izan. Poliki joan da dena. Gremio guztiek, igeltseroek zein argiketariak, egunean funtzionatu ahal izan dute; dena oso ondo joan da, baina unean-unean gelditu behar izaten genuen behiak beste norabait aldatzeko... Tira, ingeniari-tza-lan bat egin behar izan dugu funtzionatu ahal izateko.

Noiz pentsatu zenuen jezteko robotak jartzea?

Batez ere, kostuengatik izan da. Orain langileen kostua egunetik egunera handiagoa da eta langileen kudeaketak sortzen dizkizun buruko minak egunetik egunera handiagoak dira. Kostuak minei gehitzen badizkiezu, prezioa robot baten amortizazioa baino handiagoa da.

Ulertuta.

Etxalde bakoitza desberdina da, baina, nire kasuan, langileen gaierengatik erabaki behar izan nuen zer egin behar nuen modu bideragarrian jarraitzeko.

Azaldu, orduan, nola zenuen langileen egitura eta nola aldatu duzun.

Pertsona bat elikaduran eta so-roetan zegoen, eta hiru pertsona baserrian: bat jezten bakarrik, beste bat kanpoalderako, hau da, txahal txikiei arreta ematen, behiak jeztera eramaten, gelak garbitzen... eta hirugarren bat, ni neu, denetarik eta ordezkapenak egiten zituena. Arazoa da gero eta gehiago zirela ordezkapenak, bajak, eta dena zailtzen ari zela.

«Aukera bat ixtea zen, baina potentzial genetiko handiko etxalde bat nuen»

Hori izan zen inflexio-puntua

Hain zuzen ere, eta lan egiteko jende serio samarra izateko ezintasunaren aurrean, zenbakiak egiten hasi nintzen eta zer aukera nituen ikusten. Errazena ixtea zen, baina lan bat

nuen, alde zuzenetik egindako inbertsio bat, potentzial genetiko handiko etxalde bat... Guztia kentzeak izorrratu egiten du.

Ibilbideaz harro zeunden eta min egiten zizun pikutara botatzeak?

Bai. Baserriak sari asko izan ditu eta oso ondo funtzionatu du aitarekin eta osabarekin, eta gero, poliki-poliki, nirekin, legatuarekin jarraitu eta gauza berri guztietara eta gizarteak ezartzen didan abiadurara egokitzen saiatzen naiz.

Nahiko zaila zen ixtea. Aurrera egin beharra zegoen. Denbora luzea neraman roboten gaiari bueltaka. Askok ikusi eta irakurri nuen eta robotak muntatu zituzten lehen etxaldeak bilakaera ikusi nuen.

Ondorioa?

Konturatu nintzen amerikar etxalde handi asko bikoizten ari zirela, baina robotizatutako aretoekin. Gehiago ekoizteko beharra zuten, eta langilerik ezean, robotak ziren lehen aukera, inbertsio handia egin arren. Balio erantsi garrantzitsua zela ulertu nuen. Orduan, aurrekontuak mahai gainean jartzeko erabakia hartu nuen. Aurrera egitea erabaki genuen, baina proiektua izugarria zen.

Noiz hartu zenuten behin betiko robotak erosteko erabakia?

2021aren amaieran kontratua itxi genuen.

Administrazio-labirintoa**Baserriaren eraberritzerako arazo administratiboak aipatzen zenuen.**

Hirigintzari dagokionez, ezin zen gehiago hazi. Neukan espaziora egokitu behar nuen. Berrogeita hamar mila buelta eman behar izan dizkiot, ingeniari gisa, irtenbidea bilatzeko. Dena antolatuta behar izan da, behar bezala instalatuta gera zedin eta luzera begira arazorik sor ez ziezadan. Uste dut aurkitu dudala formula roboten tamainarekin, espazioarekin, orientazioarekin...

Noiz jarri zenituzten martxan? [Elkarrizketa maiatzaren 20an egin zen].

Duela hogeit hamar egun hasi ziren martxan lehenengo biak, baina errege egunetik pentsua ematen hasiak ziren. Bi horiek zerbait egiten hasi bitartean, beste hirurak instalatu behar zituen, eta instalatzeko azpiegitura arazo ugari nituen, itxarongela baten erdian jetzi behar nuelako.

Summermilk

Aditivo natural que minimiza el estrés por calor

Combinación de **aditivos naturales** que mejoran la **salud** y la **producción** en condiciones de estrés térmico

ADM ANIMAL NUTRITION SPAIN, S.A.
c/ Clavo, nº1 · Pol. Ind. Santa Ana · 28522 · Rivas Vaciamadrid (Madrid) · t (34) 91 666 85 00
e setnanutricion@adm.com · w setna.com

ADM

«Bi pilatuta eta instalatuta zeuden, hortaz pentsua eman nien, behiek nola erreakzionatzen zuten ikusteko»

Azaldu hori.

Patioak antolatu behar nituen dena martxan egon zedin eta animaliek ahalik eta estresik txikiena izan zezaten. Kronograma garrantzitsua zen. Bi muntatuta eta jarrita zeuden eta pentsua eman nien behiek nola erreakzionatzen zuten ikusteko zein beste hiruretan zer egin behar nuen ikusteko, lehenengo bietan egindako akatsak zuzentzeko. Horrela, hobetu egin nuen hurrengo hiruretan. Guztiak instalatu ondoren, gainerakoa nahiko azkarra izan da. Bost hilabetetan beste hirurak muntatu dira.

Beraz, duela 20 egunetik martxan daude bostak?

Bi jezten ari dira eta hiru pentsua ematen. Instalazio elektriko eta ur-instalazio guztia muntatu behar izan zen aurrekoa desmuntatu gabe. Beno, historia oso bat izan da eta kudeatu egin behar izan da.

Horrek esan nahi du, gaur egun ere, jezten jarraitzen duzula, behiak hiru robot horietara egokitzen diren bitartean.

Bai. Ezin ditut bost robot batera jarri hiru patiotan. Behi helduen patioan pentsua ematen denbora asko daramatenekin hasi naiz eta, hortik aurrera, ahal izan dudana moduan kudeatzen joan naiz. Egia esan, hasiera askoz okerrago espero nuen. Ez dakit zer bilakaera izango duen, baina askoz okerrago espero nuen.

→ Belaunaldi berriei arreta berezia.

Etxaldeko errealitatea

Nor zaudete sozietatean?

Aita eta biok gara. Erretiratuta dago, baina oraindik badu zati bat.

Zein da zure prestakuntza?

Nekazaritzako Ingeniaritza Teknikoa egin nuen eta Estatu Batuetan hobekuntza genetikoko graduondokoa espezializatu nintzen.

Non egin zenuen graduondokoa?

Minnesotako Unibertsitatean. Gero hango etxalde batean lan egin nuen ikasketak horiek ordaintzeko.

Esnea ekoizten zuten etxalde batean?

Bai, bere garaiko etxalde garrantzitsuetako bat, baina lehena izan gabe. Enbrioi asko ateratzen ziren eta garai hartan gehien erakartzen ninduten gauzetako bat zen, batez ere genetika handiko animalia horien maneia eta lan protokoloak.

Mugarria izan zen hori zuretzat gai genetikoa?

Bai, pentsatzeko modu berriak eta momentuko genetista garrantzitsua ezagutu nituen, cross-breeding-a odolkidetasunaren alternatiba gisa ikusten zutenak, hemen inork cross-breeding-az edo odolkidetasunaz hitz egiten ez zuenean.

Nondik datoz zuen baserriko animaliak?

Bi osasun-hutsune izan ondoren, animaliak erosi ziren Kantauri isurialdeko etxaldeetan. Hortik aurrera, animaliak hautatzen joan ginen. Estatu Batuetatik inportatutako behien ondorengo animaliak ere sartu ziren. Gehiegizko hazkuntzari esker, gaur egungo baserriaren oinarri genetikoa izan ziren animalia batzuk txertatu genituen.

Zein momentutik aurrera hartu zenuen genetikaren agintea?

Pixkanaka gertatzen da. Haziarekin hasi nintzen, gero behien hautaketarekin eta, pixkanaka, animalien, janariaren eta soroen gainerako kudeaketa nire gain hartu nuen. Behien hautaketan helburu batzuk ezarri nituen eta hortik gaur egungo egoerara iritsi gara. Gero eta gehiago, genomikak adierazten dizu bide onean fidagarritasun altuarekin ari zaren lanean. Badakizu zein maila-tako bazterketa behar duzun eta esaten duzu: nire muga hemen dago, hemendik behera ez zaizkit interesatzen. Agian niri interesatzen ez zaizkidan animaliak beste batzuei interesatzen zaizkie, baina normalena horrelako animaliak baztertea da.

-> Nabeetan airea sar dadila.

<p>NAFARROAKO ARDI LATXEN XXXVIII. ERAKUSKETA ETA ESNE-EKOIZPENAREN LEHIAKETA</p> <p>XXXVIII EXPOSICIÓN Y CONCURSO DE RENDIMIENTO LÁCTEO DE OVEJAS LATXAS DE NAVARRA</p>	<p>LATXA ARRAZAKO ARDIAREN ESTATUKO XVIII. LEHIAKETA</p> <p>XVIII CONCURSO ESTATAL DE GANADO DE RAZA LATXA</p>	
<p>NAFARROAKO ARDI LATXEN ESNE GORDINAREKIN EGINDAKO XLII. GAZTA-LEHIAKETA</p> <p>XLII CONCURSO NAVARRO DE QUESOS ELABORADOS CON LECHE CRUDA DE OVEJA LATXA</p>	<p>NAFARROAKO ARTZAIN TXAKURREN LV. LEHIAKETA</p> <p>Geinberan ospatuko da arratsaldeko 17:00</p> <p>LV CAMPEONATO NAVARRO DE PERROS PASTORES</p> <p>Se celebrará en la Geinbera a las 17:00 h.</p>	

ANTOLATZAILA / ORGANIZAL:

LAGUNTZAILAK / COLABORAN:

Nafarroako Gobernua Landa Garapeneko, Ingurumeneko eta Toki Administrazioko Departamentua
 Gobierno de Navarra Departamento de Desarrollo Rural, Medio Ambiente y Administración Local

www.artzaieguna.eus

NAFARROAKO INTERES TURISTIKOKO FESTA - FIESTA DE INTERÉS TURÍSTICO DE NAVARRA

BASERRIAREN FITXA ETA ESNE-EGUNAK

270 behi jezten.

25 behi antzutu.

160 birjarpen-buru.

Beti saiatu naiz genetika-balio handiko animaliekin lan egiten, errentagarrienak baitira nire baserrian.

Eguneroko fakturek ordaintzen dituzten balio genetikoei ematen diegu lehentasuna eta, nire kasuan, esneak ordaintzen ditu fakturak eta errapeak dira esnea aterarazi behar dutenak. Gainerako balio genetikoei lagundu egin behar dute, baina ez dira garrantzitsuenak.

Animaliek etekin asko emateko, modu eraginkorrean saiatzeko naiz gutxitzen egun ez-emankorrek eta egun problematikoak, normalean eskutik joaten direnak.

Lehen intseminazioa: **bederatzi hilabete.**

Adina lehen erditzean: **19-21 hilabete.**

Erditze osteko lehen intseminazioa, batez beste: 250 egun, baina ez da intseminatzen esne-egunengatik, ekoizpenagatik baizik; gutxieneko batzuk ezartzen dira eta horietatik abiatuta intseminatzen hasten da.

Behiak, horrela, oso iraunkorrak dira, ekoizpen handiarekin.

Astean 38 litro baino gutxiagora, lehen erditzeetan, intseminatzen hasten dira.

Behi helduetan 41,42 litro batez beste. Hortik jaisten denean intseminatzen hasten gara.

Badira egunean 35 litroko produkzio pikoak duten bigantxak, ia intseminatu ere egiten ez direnak.

Oro har, jeztearen iraunkortasuna guztiz lotuta dago esnearen indize genomikoarekin eta horrek laguntzen dit, ahal izanez gero, nire lan-sistamarako baliagarriak izango diren animaliak eta epe luzera zerbitzatuko ez dizkidatenak aukeratzen.

Niretzat, askotan, garrantzitsuena ez da behia. Erditze bat arazo bat izan daiteke, baina estresik gabeko erditze batek 60 egun antzutu dakar tza eta hori arazo bat da, jan, kaka egin eta ez duelako ekoizten. Askok esaten dute “orain txahalek diru asko balio dute”. Bai, baina behiak emankorra izan behar du. Nire asmoa da egun ez-emankorrek ahalik eta gehien optimizatzea.

Pixkanaka esperientziak zenbaki eta ideia hauek eraman nau. Nire ondorioa da gure lan sistematik egokitu behar ditugula gure animalien gainean egin dugun hobekuntza genetikora.

Ekoizpen-datuak

Baduzu ganadu zaharren daturik?

Aurtengoa txikiagoa izan da, %26, 27 ingurukoa, baina normalean % 32-33koa da eta, horretatik, % 20 inguru hautua da. Asko interesatzen zait animalia gaztea, potentzial genetiko-gatik eta animalia gazte batek arazorik ematen ez didalako eta animalia heldu batek adina edo gehiago ekoizten duelako eta, batez ere, bere kurbak lauak direlako. Azkenean, ekoizpena eta hobekuntza genetikoak optimizatzea eta egunero merkatura egokitzea da asmoa.

Horrek zer emaitza ematen dizkizu?

Bi jertzialditan, Katalunia mailan eta esne ofizialaren kontrolean,

12 zenbakiarekin gaude aurten, baina kontuan izan behar dugu trantsizio eta obren urtea dela. Normalean Kataluniako 5 eta 15 onenen artean egoten ginen. Bi jertzialditara, 1. eta 4.aren artean.

Beti egon zara bi jertzialditan?

Beti, bai, kontu pretsonalek asko birrindu nautelako.

Robotekin, behi/eguneko litro kopurua handitzea aurreikus-tzen duzu?

Lehen hogeit egunek asko harritu naute. Behi helduen patioko ekoizpenaren batez bestekoarekin txundituta nago.

Ezusteia hobera?

Bai. Ez nuen uste, behi helduen patio batean, robotak sartu ondoren, estresak jota, 20 egunetan 2.5 jertzialditan jarriko ginenik, batez beste 44 litro behi-esne egunean.

Horrek esan nahi du...?

270 behirekin, egunero, 10.200 litro esne ekoizten ari garela, duela hilabete 10.000 litro inguru, hau da, soberan jertzten diren 0.5 litro horiek dagoeneko hasi dira robotak errentagarri bihurtzen. Egunean 37 litro inguru dira produkzio behi bakoitzeko. Baina dudan lan egiteko moduarekin, urtero, batez beste, % 9 behi antzutu daude eta, beraz, behi bakoitzeko esnearen batez bestekoa oso altua da.

Zein da ondorioa?

Bada, handitu den batez besteko jertztea robotak errentagarri bihurtzen laguntzen ari da, ekoizpena handitu egin baita, orain arte zeuden kostu orokorren nahiko antzekoekin.

VENTILADOR MULTIFAN

Las vacas lecheras de alta productividad necesitan un clima óptimo durante todo el año, especialmente durante el verano. En esta época, los establos semicerrados pueden alcanzar temperaturas demasiado altas.

Por encima de los 22-25 °C, las vacas necesitan energía para mantener constante su temperatura corporal. Es en este momento cuando la vaca precisa la ayuda del ventilador.

CARACTERÍSTICAS:

- Alto caudal: 48.500 m³/hora.
- Regulable por frecuencia y transformador.
- Bajo nivel de ruido.
- Colocación sencilla, fácil de utilizar.
- Posibilidades de distintas distribuciones en la colocación.

Albaitaritz

CONSULTAR PRECIO
INFORMACIÓN Y PEDIDOS:

www.albaitaritz.com
Tel.: 948 500 343
info@albaitaritz.com

Erabilera horrek bizitza produktiboa murrizten du?

Ez luke behar. Egun askotan esne asko ekoiztea da asmoa. Behi bat, normalean, ekoizpenagatik, hanketako osasun-arazoengatik edo errapeetako arazoengatik joaten da hiltegia. Horrelako erabilerarekin, arazo horiek ez dituzten animaliak aukeratu nahi ditut eta, beraz, haien bizitza produktiboa optimizatu, egokitzen ez direnak baztertuz. Niretzat, bizitza produktibo guztia arazorik gabeko egun produktiboak izan beharko litzateke.

Eta bizitza-luzera?

Atzo langile batekin begiratu genuen: “zein da orain dugun zeharrena?” 2011, 2012, 2014 edo 2016koak esne asko ekoizten duten behiak dira, eta horregatik jarraitzen dute eta, gainera, ez dute arazorik ematen nire lan-sistemarekin. Animalia horiek, beren adinagatik, azken indize genetiko baxuak dituzte, nahiz eta esne-indize genomikoak oso altuak dituzten; hori da nire lan-sistemara ondo egokitzen diren arrazoa, iraunkortasunak eragiten baitu behi bat etxaldean mantentzea eta ekoizpen-balio genetiko altuak iraunkortasunaren sinonimoak dira.

Instalazioak

Zer ohe mota duzu?

Ur-koltxonetak ditut. Ez dut uste asko daudenik Espainian. Internet bidez ikusi nituen Estatu Batuetan. Hemen aurkitu nuen nork banatzen zituen eta oso gela interesgarriak ziren. Benetan ohe eroak dira eta ez dute mantentze-arazorik ematen.

Ez dute mantenimendurik?

Garrantzitsua da gainean zerrauts pixka bat jartzea. Zerrautsa bereizgailuko simaurrarekin nahastuta jartzen dugu. Egunero birritan garbitzen da gainetik eta 15 egunean behin zerrauts-nahasketa jartzen da.

Behiak garbi joaten dira jeztera?

Nire erreferentea esne-iragazkia da. Robotei dagokienez, iragazkia oso garbi ateratzen da, eta hori ez da kontrolatzen behi batek makina botatzen duenean, aretoan bezala. Jezteko gelaren kasuan ere erabat garbi dago. 10, 11 bakteriologian, dagoen gauzarik baxuena. Zelulak, 150, 160... Unean-unean 230, 240 otordu-aldaketa bat dagoenean.

Ur-koltxoneten ondorioa...

Ekonomikoki bideragarriak dira uste dut. Berriz egingo nukeen inbertsio handia. Gainera, neguan urak berotu eta udan hoztu egiten du. Neguan 18 edo 21 gradutan egoten da ura. Behia gainean duela, 25era igotzen da. Udan, behiaren tenperatura uretara pasatzen da eta uretatik zementuzko zorura, eta horrek erosotasuna eta hoztea eragiten ditu.

Elikadura

Zer ekoizten duzue soroan?

Hezeagoa den eta ureztatu dezakegun horretan, neguko laboreak edo raygrassa egiteko erabiltzen da. Udan sorgoa. Arto guztia erosten dugu, basurdeek dena txikitzen baituzten eta artoa ereiteari utzi genion. Nire asmoa da urte osoan elikadura bera izaten saiatzea. Horrek eragina du produkzioaren egonkortasunean eta animalien egonkortasunean, esne-egun asko izateko gora eta behera ibili behar izan gabe. Elikadurak erabateko ekoizpen-egonkortasuna ematen du, eta aldaketek arazoak baino ez dituzte sortzen. Produktu gutxi, baina kopuru handia. Neguko janaria oso lur lehorrekoa da. Larre-olua eta luzerna nahastuta.

Ano bakarria duzu?

Bai. Arto-siloa, sorgo-siloa, luzerna, lasto pixka bat, soja, artoa eta kol-tza-oinarria duen bitamina mineralen konplexu bat.

Genetika

Itzul gaituzen intseminatzea ekoizpenagatik erabakitzera, eta ez esne-egunengatik. Berritzailea da.

Ekoizpen gutxiko behietan, maila genomikoan, egunez egun lan egin behar da esnetan, bestela oso azkar galtzen baitute esnea; normalean, oso iraupen txikia izaten dute. Ekoizpen-indize oso altuko animaliekin, berriz, esne bidez lan egin dezakezu, nahiko ziur baituzu ekoizpenaren egonkortasuna denboran.

Lehiaketetan izan zara? Gustatzen zaizu?

Lehiaketetan behien inguruan ikasten hasi nintzen. Animaliak nola prestatzen ziren ikusten nuen, epaileren eskoletan parte hartzen nuen eta, pixkanaka, arlo horretan inplikatu nintzen. Denbora dudanean asko gustatzen zait haiek ikustea eta parte hartzea, baina une honetan base-riaren kudeaketak gehiago parte hartzea eragozten dit. Lehiaketako animalien lerroren bat izaten jarraitzen dut, baina belaunaldi berriek garatu nahi badute bakarrik.

Orain genetika saltzen ari zara edo horretarako prestatzen ari zara?

Denbora asko daramat Fontaorekin lanean. Hilero genotipatzeko potentziala duen zezen edo ar gazteren bat eskaintzen dut zentroko balioetara iristen den ikusteko. Urtearen amaieran lauzpabost ar saldu ahal ditugu. Lan handia egiten ari naiz animalia adarbakoekin, odol mota desberdinekin, baina behirik onenek ia ziur badutela polled lerroren bat.

Zezenen bat aipatzeko?

Oraintxe bertan atera da ELFO izeneko bat, faktore gorri, akorne eta 2.200 esne-indizearekin. Funtsean, nire hautespen-eredua jarraitzen du: esne asko eta egokia morfologian eta errapeetan. Oraingoan, genetikoki saltzen ari naiz arraren bidez, baina ez dago preziorik ez duen ezer. Dena salgai dago.

SHUTOUT®

Una nueva barrera en la protección del pezón

SELLADO POR
VACACIONES

¿Listos para el cambio?
Descárgate la ficha formativa de Secado Selectivo

Salubre
SECADO SELECTIVO

Enbrioiak egiten dituzu?

Urtean 20-30 flushing egiten genituen. Arazoa da aurten animaliek estres handia zutela. Ez nuen istorio gehiagorik nahi eta ez nuen dirua bota nahi. Ez ditut animalia topeak bilatzen, niretzat errentagarriak diren animaliak bilatzen ditut eta normalean ateratzen diren animaliak, batez ere Fontaora joaten direnak, baserriko familia nabarmenetakoak dira, esne askorekin eta morfologikoki zuzenak, eta errape onekin, oro har. Ni horren bila ibili naiz.

Azpimarratu beharreko beste ezaugarriren bat?

Gero eta arreta handiagoa jartzen ari naiz hanken osasunean. Hanka eta oinen indizean baino askoz gehiago. Hanken osasunak hanken eta oinen indizeak baino askoz ere baja eta antzutasun gehiago eta animalia ez-emankorragoak sortzen dizkit.

Irizpide horiek ez dira askotan entzuten.

Asko axola zait zergatik bidaltzen dudan animalia bat hiltzera, edo zergatik behar baino lan gehiago egiten dudan. Hori eragiten duten xehetasun txikiak aldatzen saiatzen naiz. Adibidez, hanketako osasunean Alemaniako indizea oso erabilgarria da, oso fidagarria delako. Espainiako indizea prozesuan dago eta Amerikako eta Kanadako indizeak horretan ari dira.

Indizeak alderatzen dituzu?

Animalia guztien indizeei begiratzen saiatzen naiz, baldin badituzte, herrialde guztietan. Erositakoaz konbentzituago egoteko komenigarria iruditzen zait. Alemaniako indizea modu esanguratsuan erabiltzen da hanketako osasunaren gaia ikusteko. Antibiotikoaren erabilerarekin oso paraleloan doan xehetasuna da. Konturatu nintzen zenbait zezenen umeez dermatitisa dutela eta zenbait zezenen ez dutela inoiz dermatitisik; etxalde berean eta egoera berean. Bitxikeria horrek pentsarazi dit gaia eta badirudi herrialde batzuek nahiko modu fidagarrian garatu dutela indizea.

Irizpidea sortzen dizu, ezta? Bada, kito.

Une jakin batean lerro batzuetan behi herren asko eta dermatitisa dutenak agertzen bazaizkit, zer egingo dut? Sendatu, noski, baina, gainera, hurrengo belaunaldiak ez izateko modua bilatuko dut, edo gutxienez hainbeste ez egoteko modua. Oinetako arazoak dituzten behiek esne gutxiago ematen dute, ernaltzeko arazo gehiago dituzte, eroritako behi gehiago daude, iraunkortasun gutxiago...

Beste kontu bereziren bat?

Skin genea, ile motzaren genea.

Zer da hori?

Munduan zehar bueltaka zebilen nekazari estatubatuar batek beroa ondo jasaten zuten Holsteinak aurkitu zituen. Gene baten arabera, udan ilea oso motz geratzen zitzaien, ez bufaloak bezala, baina ia.

Eta horri esker beroa hobeto jasaten zuten?

Bai. Ez zen Holstein garbia, baizik eta aurreko belaunaldi askotan ile motzeko arraza batekin gurutzatua. Gene hori transmititzen joan zen eta Holstein lerro batean zegoen. Ez da lehentasun bat, baina uda uda da.

Datu genomikoetan, kontuan hartzen al dute ile motzeko genea?

Baietz uste dut. European ile motzeko genea zeukan Holstein zezen batekin gurutzatutako lau enbrioi aurkitu nituen, Europara etor zitekeenik ez nekiela. Inportatzaileak 25 dosi bidaltzea lortu dut. Ez dut honetan bizia galduko, baina ez diot beste zerbait bilatzeari utziko, ezta? Uda gogorra da.

Hazi sexatuaren zein ehunekoetan zaude?

Ez dut sexaturik erabiltzen, asmoa baita ohiko zezenik onenak bilatzea, arrak ateratzeko eta hazian eta enbrioietan egindako inbertsioa berreskuratzeko, intseminazio zentroei zezenak eskaini ahal izateko. 4.500 eta 5.000 ICO duten animaliak dituzunean, ez du zentzu handirik sexatura joatea. Ia hobe dut arra ateratzea emea baino.

Zenbat ar jartzen duzu urtean zentroetan?

Hilabete honetan 18 ar eskaini ditut eta ez dira interesgarriak izan, baina baliteke beste hilabete batean bi eskaintzea eta bat interesgarria agertzea. Itzulera askoz ere azkarragoa da arraren bidetik emearen bidetik baino.

→ Ur-koltxoneten aldeko apustua.

Osasuna eta salmenta

Txertaketa-protokoloren bat?

Bat ere ez.

Zenbat denbora da animalia bat erosten ez duzula?

Azkena duela bi urte erosi nuen, Galiziako enkante batean. Cundíns-en bigantxa bat. Oso gustuko nuen familia bateko txahala zen eta aukera izan nuen. Noizean behin, berriz inbertitzen dut saldutako arren edo genetika handiko emerren baten truke sartutakoa. Eme on batean inbertitzen dut, familia on batean. Askok gustatzen zaizkit base amerikarrak. Hobby bat da beste zerbait baino gehiago, baina tira...

Nori saltzen diozu esnea?

Láctea-ri, Mercadonarentzat lan egiten duena.

Zein preziotan zabiltzate?

0,55ean gaude hilabete honetatik aurrera eta 0,60tik gentozen.

Ba al duzue prima espezifikorik solidoekin?

Gantz oso gutxi eta proteina baxuak ez. A bikoitzagatik prima ere oso txikia da.

Ez diozue kasurik egiten A2A2ri?

Boom une batean bazirudien A2A2 ezinbestekoa izango zela. Lau urte igaro dira eta ezer ez. Uste dut garrantzitsuagoa dela adarbako genea oraingoan, baina bat bera ere alde batera utzi gabe.

Nola kudeatzen dituzu antibiotikoak?

Ahalik eta gehien murriztu. Behietan oso gutxi erabiltzen dira. Antzutean urte asko daramatzagu erabili gabe. Erabiltzeko erraztasunagatik, antibiotikoa erabiltzeari utzi zizaien, eta antibiotikoekin edo antibiotikorik gabe gauza bera gertatzen zela konturatu nintzen, baldin eta baldintzatzaile batzuk bazeuden, logikoa den bezala: behi antzuten janariaren kalitatea, behi antzutuaren ohearen kalitatea eta behi antzutuaren uraren kalitatea produkzioan dagoen behiaren

berdina edo hobe izatea. Hiru gai hauetako edozeinek okerrera egiten badu, txarra, eta erditzen direnean arazo gehiago izango duzu.

Behi antzutua sakratua da?

Jende askorentzat behi antzutua lehentasunezko gaia ez bada ere, niretzat behi antzutua ekoizpen onaren aurreko pausoa da. Haiekin prebentzio ona baduzu, janari kalitate onarekin, uraren kalitatearekin eta ohearen kalitatearekin, behiak ez du inolako arazorik izango, ondo erdituko da eta ez du erditze osteko arazorik izango. Oso harreman estua ikusi dut janariaren kalitatearen, uraren kalitatearen eta ohearen kalitatearen artean mamitisarekin eta beste arazo batzuekin.

Prebentzio gehiago eta sendatze gutxiago?

Horixe. Kalitatezko janaria bilatzen saiatzen naiz, pixka bat garestiagoa bada ere, kalitatezko ura, anoa orekatuak eta kalitatezko oheak. Hori ez den beste edozer arazo-kausa izan daiteke.

Bularra emateko makinak erabiltzen dituzu?

Proiektuan nago. Eskulana eta arazoak minimizatzea besterik ez da. Bularra ematekoa etxean daukat. Muntatzea falta zait. Martxan jartzea.

Garrantzitsua da bularra ematen duten roboten kontua argi izatea, jezteko robotekin erabakia hartu ondoren.

Argi dagoena da animaliak, zenbat eta urrutitik kontrolatuagoak izan, hobe dela. Urrutiko kontrol batek, nola mugitzen diren, zer egiten duten, zer egin beharko luketen, zer jaten duten, zenbat jaten duten ikusita, informazio erabilgarri asko ematen du hobetzeko. Askok errazagoa eta erosoagoa da urrutetik lan egitea hurbiletik baino. Animaliek gizakiaren interferentziarik gabe adierazten dituzte beren errutinak eta horrek baserriaren ahulguneak ikusten laguntzen du.

→ Ekoizpen-bitarteko guztiak kontrolpean.

Zelula somatikoaren zenbaketaren hazkundearen eragina esne-ekoizpenean

Borja Apellaniz [Albaikideko albaitaria]

Gaixotasunak animalia-ekoizpen desberdinen faktore mugatzaileak dira. Mastitisa horren adibide da esnea ekoizten duten ustiategietan. Patologia hau bular-guruinaren hantura-erreakzio gisa definitzen da, mikroorganismo patogenoak errapean errotik sartzen direnean gertatzen dena. Behin guruinaren barruan, patogeno horiek baldintza ezin hobekak aurkitzen dituzte ugaltzeko eta esne-hodien estaldura, zistera glandularra eta albeoloak kaltetzeko. Munduan esne-ekoizpeneko etxaldeetan galera ekonomiko gehien sortzen dituen gaixotasuna da. Modu **klinikoan** eta **azpi-klinikoan** aurkez daitezke.

Abeltzainak erraz diagnostikatzen du forma **klinikoa**. Hona hemen sintomatologiaren ezaugarriak:

- errapearen hantura;
- errapea gorritzea;
- esnearen itxura fisikoan aldaketak , “pinportak dituen” eta itxura zornetsua, odoltsua edo urtsua duen jariakin bat bihurtuz;
- sukarra;
- mina errapea haztatzean

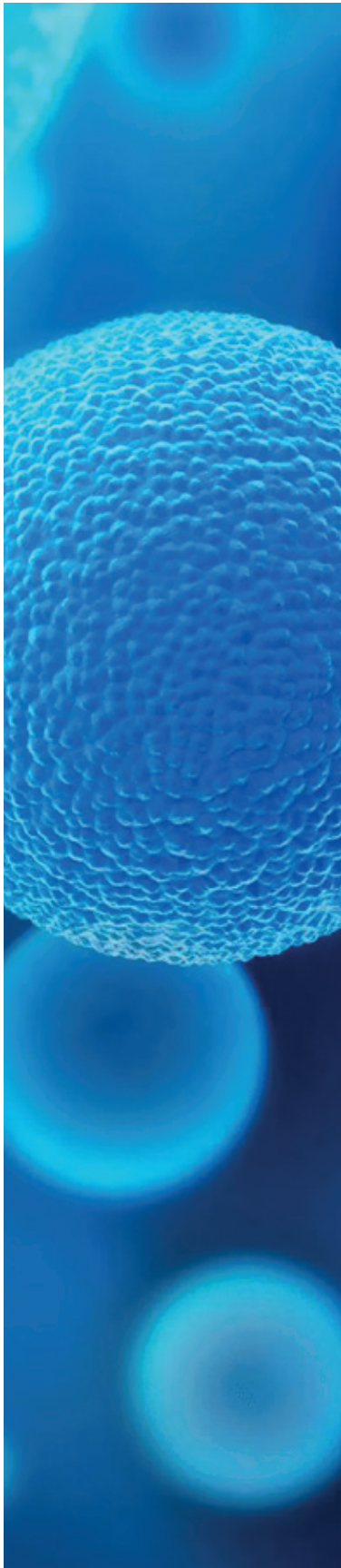
Modu **subklinikoan** RCSa (zelula somatikoaren zenbaketa) handitzea eragiten du. Mastitis mota horren arazo nagusia da ez dela hautematen gizakiaren begiradaz eta horrek zaildu egiten duela haren diagnostikoa eta, epe luzean, garestiagoa da, ekonomikoki, mastitis klinikoa baino, sortzen diren kalitate eta ekoizpen galeren ondorioz. Horregatik, diagnostiko-testa erabiltzen dugu eta horri esker detekta dezakegu, hala nola, Kaliforniako testa, zelula somatikoaren zenbaketa edo jezte-robotetan erabiltzen diren test desberdinak.

Esan behar da RCSa hainbat faktorek alda dezaketela: bularre-

ko guruinaren infekzio-egoerak (RCSaren igoeraren eragile nagusia), urtaroak, estres-egoerak, maneiu aldaketek, erdiondoko edo laktazio oso aurreratuak. RCSa areagotu dezaketean hainbat faktore daudenez, esne-kontrolaren egunean zenbaketa handiak dituzten behi batzuek ez dute benetan mastitis subklinikorik edo, alderantziz, esne-kontrolaren unean RCS altua ez duten behiek aurreko egunean izan dezakete.

Beraz, mastitis subklinikoa ondoz ondoko kontrol batzuetan RCS partietan oinarrituta definitzea iradokitzen da, diagnostikoaren zehaztasuna handitzeko. Gaur egun, esne-kontrolak hileroko egiten dira eta, beraz, infekzioa laginketarekiko noiz gertatu zen kontuan hartuta, RCS balioa edo beste balio bat lortuko dugu. Beraz, berandu iritsiko ginateke mastitis subkliniko askoren diagnostikora.

Horrela, denbora tarte laburra behar dira esne-kontrolen artean, RCSaren eremuan oinarritu ahal izateko mastitis subklinikoa diagnostikatzeko tresna gisa, jezteko robotetan gertatzen den bezala, jezte bakoitzean zelula somatikoak zenbatzen baitituzte.

Fecha/hora de visita	Dire	Fallos	Producción de leche	Producción esperada en la visita	Indicación de células
AVG			12,4		
SUM			9712,5		
19/02/2023 17:35	102		10.8	10.3	301
19/02/2023 9:41	101		11.5	12.4	228
19/02/2023 8:23	101	x	1.0	11.7	
18/02/2023 23:23	102		13.6	13.6	118
18/02/2023 12:58	101		15.8	16.7	144
18/02/2023 0:10	102		14.4	14.4	170
17/02/2023 13:09	101		15.3	16.2	352
17/02/2023 0:48	101		10.3	11.1	365
16/02/2023 16:19	102		14.6	15.0	369
16/02/2023 4:55	101		13.9	14.2	334
15/02/2023 18:03	101		9.7	10.5	199
15/02/2023 10:01	102		12.2	11.6	164
15/02/2023 1:08	102		12.1	11.1	209
14/02/2023 16:35	102		11.4	11.5	310
14/02/2023 7:46	101		11.1	10.7	633

1. irudia. Behi baten banakako RCS patroia jezte robotizatua duen usiategi batean

Soluciones de bioseguridad

▶ Limpieza con DT FOAM®

- Detergente espumante alcalino de superficies
- Se adhiere a paredes verticales
- Espuma muy activa en superficies sucias
- Efecto humectante y desengrasante óptimo
- Apto para ser usado en agricultura ecológica*

▶ Desinfección con PROPHYL® S

- Eficacia probada en:
 - *Cryptosporidium parvum* y oocistos de coccidia al 2%
 - Virus, bacterias, micobacterias, hongos y levaduras al 1.5%
- Eficaz en pediluvios en 1 min. y para vehículos en 5 min.
- Activo incluso en presencia de materia orgánica
- Eficacia duradera

Mantenga el alojamiento de sus animales libre de patógenos.

* Según el Reglamento Europeo UE 2018/848.
Prophyl® S es un producto biocida (PT3). Sólo uso profesional. Utilice biocidas de forma segura. Lea siempre la etiqueta y la información del producto antes de usarlo.

HUVEPHARMA N.V.
Uilbreidingstraat 80 - 2600 Antwerp
Belgium
P +32 3 288 1849
customerservice@huvapharma.com

HUVEPHARMA EOOD
3° Nikolay Haytov Str. - 1113 Sofia
Bulgaria
P +359 2 862 5334
sales@huvapharma.com

MASTITIS SUBKLINIKOAK ERAGINDAKO PRODUKZIO-GALERAK

Mastitisak eragindako galera ekonomikoak, batez ere, mastitis subklinikoak egotearen ondoriozko produkzioaren behe-rakadari egotzen zaizkio, baina ez dira gutxietsi behar galera ekonomiko handia dakarten

beste afera batzuk:

- albaitaritze-gastuak handitzea;
- tratamenduen gastua;
- lan-karga handitzea;
- diru-sarrera gutxiago A bikoitzezko kalitate-helburuak ez betetzeagatik;
- tratamendu antibiotikoen ondorioz baztertutako esnea;
- tratatutako behiak gaizki maneiatzeagatik edo gaizki erabil-

tzeagatik tankean antibiotikoei positibo emateko arriskua handitzea;

- hiltegirako edo hildako behiak.

Bibliografian hainbat ikerketa aurkitu ditugu, esne-ekoizpena hainbat faktoreren arabera nola murrizten den erakusten dutenak: RCS, animalia-erdi-erdi kopurua eta esne-egunak (DEL):

	100.000 cels/ml	200.000 cels/ml	600.000 cels/ml
Primerizas	0,30 kg./egun	0,61 kg/egun	1,09 kg./egun
2. erditzea - 50 DEL	0,32 kg./egun	0,63 kg/egun	1,13 kg./egun
2. erditzea - 150 DEL		0,92 kg/egun	
2. erditzea - 250 DEL		1,77 kg/egun	
≥3. erditzea - 50 DEL	0,30 kg./egun	0,60 kg/egun	1.07 kg./egun
≥3. erditzea - 150 DEL		1,09 kg/egun	
≥3. erditzea - 250 DEL		1,85 kg/egun	

1. Taula. Esne-galerak erditze-kopuruaren eta esne-egunen arabera (Hortet et al., 1999)

RCS jakin batzuk dituzten, baina mastitis klinikorik ez duten animaliak kontuan hartu ziren Frantziako ikerketa horretatik lortutako emaitzetan ikus daitekeenez, ekoizpen-galerak handitu egiten dira bai bigetan, bai multiparoe-tan, RCSa handitu ahala. Gainera, RCSren balio zehatz baterako, ekoizpenaren murrizketa handitu egiten da erditze kopuruarekin eta esne-egunekin, bereziki Esne Egunak 100 baino gehiago direnean. RCSa handitzearen ondoriozko produkzio-galera horiek larriagoak dira Esne Egunak ugaritu ahala, eta, horren ondorioz, laktazio-kur-

bak ez dira hain iraunkorrak mastitis subklinikoak duten behietan. Hasiera batean, pentsa dezakegu errapearen osasun-egoera okerragoa dela laktazioak aurrera egin ahala, patogenoekiko esposizio handiagoak, infekzioen prebalentzia handiagoak eta alde aurreko infekzioek bularreko guruinean eragindako kalteak eraginda. Hori dela eta, esne-galera handiagoa izan da, laktazioaren amaieran RCSak gora egin duelako, baina ez dugu ahaztu behar beste alderdi anatomiko-fisiologiko bat. Izan ere, laktazioak aurrera egin ahala, errapea egoera katabolikoan dago,

hau da, infekzio baten ondorioz kaltetutako ehuna aldatzeko gaitasun txikiagoa du..

Harreman zuzena dago, halaber, RCSaren, erditze kopuruaren eta animalia-erdi-erdiaren artean. Animalia ekoizleenak dira ekoizpen-galera handienak dituztenak. Animalia-erdi-erdiaren eta esne-galeren arteko erlazioa ezartzeko, abeletxeak lau animalia-taldetan banatu ziren. Talde horretan, 1. taldea gutxien ekoizten duten animaliak dira, eta 4. taldea, berriz, gehien ekoizten duten animaliak, etxalde beraren barruan:

Erditzekopurua	Taldea	200.000 cels/ml	500.000 cels/ml	1.000.000 cels/ml	2.000.000 cels/ml
1	1	0,35	0,80	1,15	1,49
	2	0,49	1,15	1,64	2,13
	3	0,56	1,30	1,86	2,41
	4	0,80	1,87	2,67	3,48
2	1	0,61	1,42	2,04	2,65
	2	0,76	1,77	2,53	3,29
	3	0,83	1,92	2,74	3,57
	4	1,07	2,49	3,56	4,63
3	1	0,63	1,46	2,09	2,72
	2	0,78	1,80	2,58	3,35
	3	0,84	1,95	2,80	3,64
	4	1,09	2,52	3,61	4,70

2. taula. Esne-galerak, kg-tan adieraziak, 24 ordutan zenbatetsiak, RCSen balio zehatzetarako, erditze-kopuruaren eta ekoizpen-mailaren arabera animalia-taldearen arabera (Hand et al., 2012)

A TI, QUE TE GUSTA HACER BIEN LAS COSAS

TERAPIA DE SECADO SELECTIVO

PREGUNTA A TU VETERINARIO

ANTIBIÓTICOS
USO RESPONSABLE

TAN POCO COMO SEA POSIBLE,
TANTO COMO SEA NECESARIO.

 @Especialistasennovillas

 @enNovillasEsp

zoetis

Kanadako ikerketa horretan ikusi zen esne-galerek, 24 ordutan zenbatetsita, gora egiten zutela erditze kopuruarekin eta animalia-ekoizpen-mailarekin. Lehen erditzeko behiek, 1. taldekoek, talde bereko behiek baino %45 gutxiago galdu zuten ekoizpenean, baina erditze gehiago izan zituzten. Hala ere, 2.,

3. eta 4. taldeetan, lehen mailako behien galerak hirugarren erditzeko animalienak baino %37, 33 eta %26 gutxiago izan ziren, hurrenez hurren. Beraz, animalia-ekoizpen-maila arrisku-faktorea dela ondoriozta daiteke, behi ekoizleenek produkzio-galera handiagoak baitituzte.

Laktazio osoaren ondoriozko galerak ere kalkulatu ziren, erditze kopuruaren eta laktazio osoaren batez besteko RCSaren arabera. Azterketa honetan, laktazioaren batez besteko iraupena 279 egunekoa izan zen, eta kontrolatutako animaliak kontuan hartu ziren, gutxienez sei aldiz.

Batez bestekoa RCS (cels/ml)	Erditze Kopurua		
	1	2	3
100.000 – 200.000	165	348	381
400.000 – 500.000	314	526	561
1.000.000 – 1.100.000	438	722	823
1.400.000 – 1.500.000	501	844	919

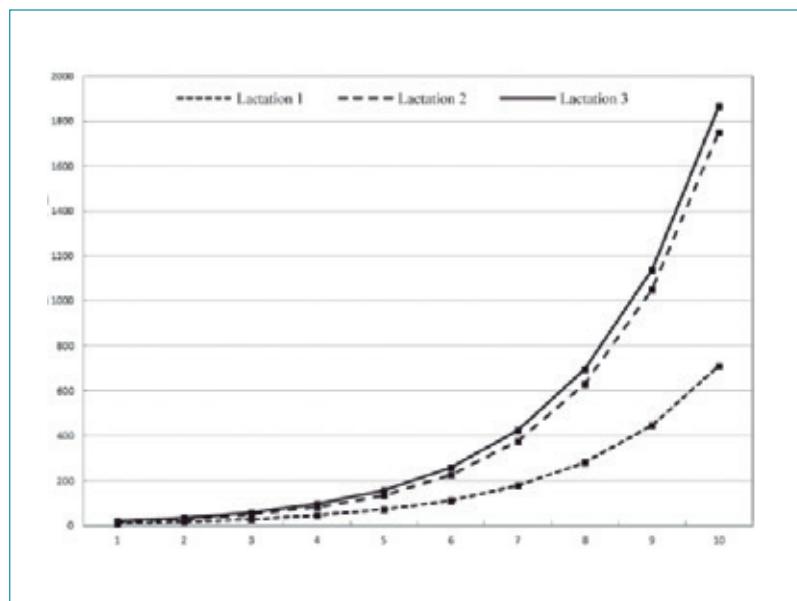
3. taula. Laktazio oso batean izandako produkzio-galaren zenbatespena, RCSen batez bestekoaren eta erditze kopuruaren arabera (Hand et al., 2012)

Emaitzek erakusten dute esne-galera handiagoak direla laktazio osoetan, RCSen batez bestekoa eta erditzeen kopurua handitu ahala; izan ere, hiru erditze dituzten behietan galerak % 50 handiagoak dira bigetan baino.

Azkenik, laktazioan zehar 100.000 cels./ml-tik gorako zenbaketa

zelularren kumulua esne-galaren eragin lineala edo koadratikoa aztertu zen. Emaitzek iradokitzen dutenez, 2 erditze edo gehiago dituzten behien kasuan, 100.000 cels/ml-ko RCSa duten produkzio-galaren igoera ez dago linealki lotuta 100.000 cels/ml-tik gorako kontrol-kopuruarekin. Izan ere,

balio hori baino kontrol gehiago egin ahala, esne-galaren gorakadak erlazio koadratikoa izaten jarraitzen du. Horri eusteko, bular-guruinaren parenkiman infekzio kronikoek, klinikokoek eta subklinikoek duten eragin patologikoa ulertu behar da.

2. irudia. Esne-kontrolaren kopurua 100.000 cels/ml-tik gora kontuan hartuta, esne-galaren zenbatespena, laktazioagatik. (Hand et al., 2012)

Leche maternizada para terneras

Celtilait Up!
La proteína ideal, económico y eficaz

Celtilait PRIMVO
Seguridad digestiva y dilución fácil

Puede ser distribuido en todo tipo de máquina automática, tanto en distribución racionada como en libre servicio. Planes de alimentación disponibles a la demanda.

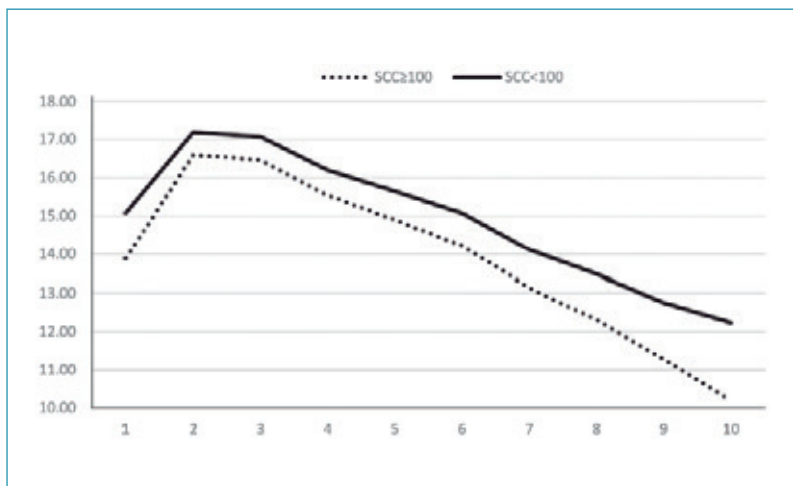

380 Lesgall an Taro - Ploudaniel - FRANCE - Tél. (33) 02 98 36 21 80 - celtilait@celtilait.com - www.celtilait.com

Beraz, 100.000 cels./ml-tik gorako esne-kontrolen kopurua ere esne-ekoizpenaren galerak areagotzen dituen arrisku-faktoretzat har dezakegu, eta galerarik handienak 100.000 cels./ml-ko atalasetik gorako bost test edo gehiago egin

direnean gertatu dira. Amaitzeko, eredu matematikoak erabiliz, antzeko ezaugarriak dituzten bi animalien artean produkzioan izandako galerengatiko diru-sarreraren galerak alderatu ziren: Holstein arrazako bigak, urteko garai be-

rean erditu zirenak, egunean hiru jezte dituztenak, baina RCS desberdinekin: horietako batek batez besteko RCS bat izan zuen laktazio osoan 100.000 cels./ml-tik behera, eta beste behiaren batez besteko RCSa 197.000 cels./ml-koa izan zen:

Control lechero (hilabetekaria)

3. irudia. Antzeko ezaugarriak dituzten baina 100.000 cels./ml-ko eta 197.000 cels./ml-ko batez besteko RCSa duten bi animalien laktazio osoan izandako sarreraren kurba, hurrenez hurren. (Hadrich et al., 2018)

Lerro jarraituak behi horren diru-sarrera potentzialak erakusten ditu, RCS < 100.000 cels./ml. batez bestekoarekin laktazio oso batean; lerro etenak, berriz, behiaren diru-sarrera potentzialak erakusten ditu, 197.000 cels./ml-ko batez besteko RCSarekin, laktazioan zehar. Ikus daitekeen bezala, laktazioaren hamargarren hilabeterako, RCS altuena duen behia eguneko 1,94 € inguru galtzen ari da, 10 hilabete jarraian baitaramatza 100.000 cels./ml-tik gorako zenbaketekin. Beraz, grafiko honen bidez ere frogatu da geratzen da 100.000 cels./ml-tik gorako RCSak gertatu ahala, elkarren segidan, produkzioan eragin negatiboak handiagoak direla.

ONDORIOAK

1. Galerak mastitis subklinikoaren diagnostiko goiztiarren zailtasuna dela eta, horiek garestiagoak baitira, epe luze-ra hitz eginez, mastitis klinikoa baino.
2. Zenbaketa zelularrak denbora tarte txikiagoan kontrolatuz gero, mastitis subkliniko azkarrago diagnostikatu ahal izango genuke eta, beraz, produkzio-galerak gutxitu.
3. Erditze kopurua, esne-egunak edo animalien ekoizpen-maila arrisku-faktoreak dira eta eragin zuzena dute esne-ekoizpenaren galeretan, behiek mastitis subkliniko hartzen dutenean.
4. RCSa 100.000 cels./ml-tik behera duten animalien ehuneko handiena mantentzeko ahalegina egin behar du.
5. Mastitis subkliniko minimizatzea erabileran aldaketak egiteak, diagnostikoa hobetzeak, tratamenduak emateak eta abarrek, ekarriko lituzketen ahaleginekin alderatu behar dira.
6. Mastitisaren kostua eta kontrol neurriak gero eta garrantzitsuagoak dira etxaldearen finantza bideragarritasunerako.

*Estudio realizado en más de 30 robots de alimentación Lely Vector en Francia.

Con el robot de alimentación Lely Vector, los ganaderos ahorran de media 4372 litros de gasoil y 547 horas de trabajo por año

Lely Vector, la solución fiable, flexible y barata para la alimentación de vuestro rebaño

Para más información contacte con el 34 676 18 23 49

   www.lely.com

Hobekuntza genetikoa bizkortzen

Miren Sagarazu eta Lucia Jiménez Montenegro [Albaitaritza Genetics]

Duela urte batzuk arte, esnetarako behien ustiatzearen hobekuntza genetikoa arraren bidez egiten zen batez ere, intseminazio artifizialaren eta ohiko haziaren erabilerari esker. Hala ere, esnegintzaren sektorea ez dago bizi garen mendeko hobekuntza teknologikoetatik kanpo. Gaur egun, gure abeltzainek tresna ugari dituzte artaldea genetikoki hobetzeko. Lehenengo artikulua honetan horietako batzuk azaltzen saiatuko gara, eta bigarren atal bat egingo dugu, gaia osorik jorratzeko.

GENOMIKA

Artalde baten aurrerapen genetikoa handiagoa da ugaltzaile gisa erabiliko diren animalien balio genetikoa zenbatesten bada. Horretarako, animalia baten lagin biologiko bat hartu behar da (odola, ilea edo kartilagoa), eta genotipatuaz arduratzen den laborategira bidali.

Keinu simple horrek informazio asko eman diezaguke animalia buri buruz, jaio zen egunetik bertatik, baina zati korapilatsuaren atzean "genomika" hitzak berez suposatzen duen guztia dago. Zein da genomikaren erroka? galderari erantzun ugari eman dakioke, baina nagusia honela laburbil daiteke: zailena ez da lagin biologikoa lortzea, ezta animalia baten DNAREN nukleotidoen sekuentzia ere; zailena

aztertutako sekuentzia horietan zein gene dauden (proteina baterako edo batzuetarako kodetzen duten nukleotido-multzak) identifikatzen saiatzea da eta, azkenik, aztertutako norbanakoarengan gene horrek edo gene horiek zer funtzio betetzen duten identifikatzea. Erronka, beraz, DNA-funtzioa nukleotidoak lotzea da. Hori da **genomikaren erroka**.

Abeltzaina bazara edo sektorean bazaude, zenbait ezaugarri hartu behar da kontuan genomikaren mundu honetan sartu aurretik.

Balio edo indize genetikoa behi-aziendaren ezaugarri interesgarri bakoitzerako kalkulatu daitezke, hala nola ezaugarri produktiboak: esne, proteina edota gantz kantitatea; ezaugarri funtzionalak edo motakoak: errape, oin eta hanketarako puntuazioa edo konformazioa; erditzeko erraztasuna, ernaltze-tasa, besteak beste. Ezaugarri asko daude eta, beraz, baina indize genetikoenak ere. Horregatik, abeltzaina bazara, garrantzitsua da argi izatea zein helburu duzun zure baserrian eta, horren arabera, zure interesetara ondoen egokitzun diren indize genetikoa aukeratzeko. Kontuz! Kontuan izan helburuak den-

boran mantendu behar direla; izan ere, aurrerapen genetikoa ez da berehalakoa, eta emaitzak agerian geratuko dira zure hautaketa-helburuak konstante mantentzen badira.

Zer indizerantz jo argi duzunean, beste parametro garrantzitsu bati erreparatu behar diozu: datuaren **fidagarritasuna** edo Accuracy, ingelesez. Informazio gehiago bildu ahala informazio genomikoa eta animalia baten datu-baseetan txertatzen diren progenie probetan oinarrituta, handiagoa izango da animalia baten balio genetikoa estimazioaren fidagarritasuna. Horregatik, oso garrantzitsua da indize genetikoa jakin bati erreparatu diogunean haren fidagarritasuna oso kontuan hartzea. Adibidez, zezen genomiko baten erditze-erraztasunaren datuak % 60 inguruko fidagarritasuna du, eta zezen horren ekoizpen-indizeen fidagarritasuna, berriz, % 80 ingurukoa da.

Fidagarritasunaz gain, zezen bat aukeratzeko orduan oso kontuan izan behar da karakterearen **heredagarritasuna**, hau da, ezaugarri guztiak ez dira berdin heredagarriak ondorengoengan. Termino zientifikoetan, heredagarritasuna kontzeptu estatistikoa bat da, ezaugarri jakin baten

aldakuntzatik aldaketa genetikoa zenbat egotz dakioken deskribatzen duena. Zerotik hurbil dagoen heredagarritasun batek adierazten du ezaugarri baten aldagarritasun ia oso ingurumen-faktoreek eragiten dutela, eta aldaketa genetikoez oso eragin txikia dutela. Aldiz, hori 1etik hurbil badago, ezaugarriaren aldagarritasun ia guztia desberdintasun genetikoen ondorio da. Horrela, zer helbururantz goazen aukeratzekoan, kontuan hartu behar da karaktereen heredagarritasuna.

Kontzeptu horietako batzuk argitu ondoren, genomikaren mundu zoragarrian sar gaitezke: abeltzainak lortu nahi dituen helburuen arabera erabilera eta planteamendu desberdinak dituen tresna amaigabea.

Adibidez, abereen kopurua murriztu nahi duten ganadutegietan, tresna horrek aukera emango du animalia txarrenen eta onenen sailkapena egiteko, hautatu nahi duten karaktererako duten balio genetikoen arabera, eta, horrela, gaitasun txarrenak dituztenak baztertu ahal izateko. Hazkuntza handia duten ganadutegietan, tresna horrek aukera emango du, jaiotzetik bertatik, artaldean zein bigantxa-ekoizle izango diren eta zein ordezkaturiko diren erabakitzeko.

Genotipoaren beste aplikazioetako bat da informazio gehigarri oso baliotsua eman daitekeela animaliek izan ditzaketen gaixotasun edo haplotipoei buruz (Mulefoot, Dumps). Akats horiek eragiten dituzten geneek **karaktere errezesiboa** izaten dute, eta, beraz, animalian bertan ez dira agertzen. Hala ere, dagokion informazio genomikoa baldin badaukat, animalia hori gene errezesibo horren ekarlea den beste batekin estaltzea saihestu dezaket eta, horrela, karakterea ondorengoengan ager ez dadin.

“
Trabajamos
por la seguridad
de los animales

Yo uso antibióticos
Yo soy responsable

Uso Betaline

β betaline

La gama de antibióticos betalactámicos de Laboratorios Syva que ofrece soluciones a las principales enfermedades bacterianas en animales de producción a través de tratamientos individualizados

Conoce
Betaline

www.facebook.com/syvacontigo

[@syvacontigo](https://twitter.com/syvacontigo)

[linkedin.com/company/laboratorios-syva](https://www.linkedin.com/company/laboratorios-syva)

HAZI SEXATUA

Hazi sexatuak iraultza ekarri du merkatuan. Teknologia berri-tzaile horrek espermatozoideak ditu eta horien kromosomak X edo Y dira, % 90 edo gehiago akatsik gabe identifikatuak. Esnetarako behi-haztegi batean Holstein arrazako emetarako hazia erabiltzea lehenesten da, taldeko animaliarik onenekin, helburua esnea ekoizten duten emeak sortzea baita. Aitzitik, taldean gaitasun gutxien duten animaliekin eraginkorragoa da haragi-hazia erabiltzea, edo are sexatutako haragitarako arra emanen duena ere; izan ere, arrek konformazio handiagoa eta kanalaren ezaugarri hobeak izaten dituzte eta, horrekin batera, haragi-errendimendu handiagoak.

Oso erraza dirudi, baina nola lor daiteke X eta Y kromosomak bereiztea, ia bereizten ez badira? X eta Y espermatozoideak berdinak dira karga elektrikoan eta mugimendu-abiaduran, baina X espermatozoideak askoz gene gehiago ditu. Diferentzia horrek egiten du bereizketa fluxu-zitometria teknikaren bidez.

Fluxu-zitometria likido-fluxuaren abiadura handiko zirkuitu itxia da, espermatozoideak baina mikrotantetan lerrokatzeko eta irakurtzeko. Idealki, mikrotanta bakoitzak espermatozoide bakarra du. Mikrotanta horiei koloratzaile bat aplikatzen zaie. Koloratzaile honek fluoreszentzia urdin iluna igortzen du laser izpi bat jasaten duenean. Zenbat eta ADN kopuru handiagoa, orduan eta fluoreszentzia handiagoa, orduan eta argi gehiago irradiatzen dute X espermatozoideek Y espermatozoideek baino. Alde hori, begi hutsez hautematen zaila, ordenagailura doitasun handiz akoplatutako detektagailu baten bidez identifikatu daiteke.

Prozedura horren eraginkortasuna nabarmen handitu da

azken urteotan, bai genero-zehaztasunean, bai ugalkortasunean, eta hobetzen jarraitzen du gaur egun ere. 2005ean, St Genetics-ek behien lehen semen sexatua merkaturatu zuen. Ordutik, enpresak sexajearen teknologia hobetu du. Gaur egun, Ultraplus semen sexatua hasieran baino % 14 emankorragoa da, eta, gainera, genero-zehaztasunean %90etik gorako zehaztasuna du.

AKOPLAMENDUAK

Zezenak eta behiak estaltzeko garaian akoplamendu-programa bat erabiltzea lagungarria izan daiteke erabakiak hartzeko eta taldearen errentagarritasuna hobetzeko. Programa horiek taldeko behi bakoitza emaitza onenak lortuko dituen zezenarekin estali nahi dute, produkzio-helburuak, ezaugarri morfologikoak eta osasun-indizeak kontuan hartuta.

Programa batzuek, hala nola ST Genetics-en Chromosomal Mating-ek, erlazio genomikoak gehitzen dituzte kalkuletan, akoplamenduak askoz zehatzagoak izan daitezke; izan ere, kontuan hartzen dute odolkidetasun genomikoa (norbanako baten benetako odolkidetasuna, aitak eta amak emandako geneetatik abiatuta), pedigrian oinarritutako odolkidetasunaren ordez (norbanako baten odolkidetasuna, aitaren eta amaren jatorri komunean oinarrituta). Horri esker, akoplamenduak kalkulatzeko orduan, gurutzaketa horren emaitza den odolkidetasun-depresio errearen balioa kentzen da, lortutako emaitzak ahalik eta gehien optimizatzen saiatuz.

ENBRIOIAK TRANSFERITZEKO TEKNIKAK

Enbrioak transferitzeko teknikei esker, potentzial genetiko handiena duten emeen ondorengo kopurua handitu daiteke. Batez ere bi teknika erabiltzen dira. Batetik, **obulazio anizkoitzaren eta enbrio-transferentziaren**

teknika: eme-emaile baten enbrioak bildu eta eme hartzaile baten umetokira transferitzen dira eta bertan egiten da ernaldiaren gainerako zatia. Bestalde, **xurgapen folikularren** teknika emearen obozitoak biltzean datza; emearen obozitoei in vitro intseminazio bat egingo zaio enbrioak osatzeko. Azkenik, enbrio horiek berriz ere eme hartzaile baten umetokira transferituko dira eta bertan egingo da ernaldiaren gainerako denbora.

BESTE APLIKAZIOAK

Beef on Dairy

St Genetics-ek diseinatutako programa bat da, esne-taldearen errentagarritasuna optimizatzeke, **haragi-zezen** espeziekoak erabiliz **Holstein behiekin** gurutzatzeko. Haragitarako hazitarakoekin banakoak sortzea nahiko aukera errentagarria izan daiteke; izan ere, txekor horiek Holstein txekorrek baino haragi-gaitasun handiagoak izango dituzte eta, horri esker, inbertsioa berreskuratu ahal izango da haragitarako merkaturuan salduz.

Zezen horiek haurduntza-tasa altuak, erditze erraza eta txekorren garapen egokia bermatzen dituzte, kanala ondo osatuta eta marmolatuta dagoen banako bat sortuz, merkatuan bere haragi-produktuak saltzeko ezaugarri ezin hobeak dituenak. Gainera, behien merkatuan arrek kanalaren osaketa handiagoa eta marmolatu-ezaugarri hobeak dituztenez, Albaitaritzaren Genetics-ek Angus, Limousin, Charolais, Simmental edo Wagyu arrazetako **(Male Sexed Ultra 4M) ar motako haragi-zezenen semen sexatua** erabiltzeko aukera du, ondorengo gehienak hazitarako arrak izan daitezke.

Para ello, utilizamos nuestra fórmula Ideal de
semen sexado
 +
semen de toro de carne para vaca lechera
BEEF ON DAIRY

DISPONIBLE EN

MALE SEXEDULTRA **4M**

Albaitaritz
GENETICS

Programa Legend

Balio genetiko handiko zezen gazteek osatzen dute Legend programa. Duela gutxi arte, aukera hori ST Genetics-en hobekuntza genetikoko programa propiorako bakarrik zegoen eskuragarri. Hala ere, kontratu eskusibo honen sinadurari esker, zezen hauek gure abeltzainetako edozeinek erabili ahal izango ditu. Kontratu hau sinatzeak aukera emango du:

- balio genetiko handiko zezenak arrazoizko prezioan eskuratzea, Programa existituko ez balitz eskaintzea zaila izango litzatekeena;

- ST Geneticsi zezen horien ondorengo animaliak salduz diru-sarrerara handiak lortzeko

aukera (ST Genetics-ek erosteko aukera eskusiboa gordetzen du).

Ordainetan, abeltzainak ST Geneticsekin partekatu beharko du bere artaldeari buruzko informazioa (intseminazio datuak, ernalkuntzak...) eta ustiategi horretan jaio diren Legend zezenen ondorengo txekorrak genotipatu beharko ditu.

Ecofeed

Indize horri esker elikagaia modu eraginkorragoan erabiltzen duten animaliak identifikatu ditzakegu, hau da, elikagai gutxiago kontsumitzen dutenak, baina antzeko ekoizpenak mantentzeko gai direnak. Gainera,

gai dira hondakin gutxiago sortzeko, metano gutxiago isurtzeko eta ingurumen-inpaktuak murrizten laguntzeko. Zure baserriko animaliak hautatzerakoan indize hori kontuan hartzearen abantailak honako hauek dira:

- elikagai gutxiago kontsumitzen dute;
- ez du ekoizpena gutxitzen;
- elikagaia modu eraginkorragoan eraldatzen dute, haien metabolismoa gai delako mantengaiak hobeto aprobetxatzeko eta ateratzeko;
- hondakin gutxiago sortzen dituzte, karbono-aztarna txikiagoa dute eta, beraz, aukera jasangarriagoa da;
- ur gutxiago kontsumitzen dute;

Ecofeed

La genética que te permite ahorrar en los costes de alimentación de novillas y vacas

Ecofeed heifer
Ahorra en costes de alimentación durante las etapas iniciales de vida

Ecofeed cow
Ahorra en costes de alimentación durante la época de lactación

Alabaitaritz GENETICS

Ganaduaren elikadura-gastuak dira esnetarako behi-azienden haztegiak aurre egin beharreko kostu handiena; horregatik, indize horren alde hautatzeak, elikaduran kostuak aurrezteaz gain, animalia eraginkoragoak eta jasagarriagoak hautatzeko eta ugaltzeko aukera emango du.

Beraz, galdera honi erantzunez: Nola hobetu genetikoki gure behiak?

Hauek dira gure behiak behar bezala kudeatzeko gakoak:

1. Informazio genomikoa eta jatorri informazioa erabiliz, **gure jatorrizko populazioa aztertu eta sailkatu** beharko genuke.

Zein dira gure animaliarik onenak eta txarrenak?

2. **Hazteko beharrak** kalkulatzeko. Gure helburua gure produkzio behi-kopurua mantentzea, handitzea edo murriztea den erabaki eta ugalketa-parametro batzuk (erditzeen arteko tartea, adibidez) kontuan hartuta, urtean zenbat ordezkapen animalia behar ditugun jakingo dugu. Beharrak kalkulatu ondoren, gure jatorrizko populazioa sailkatuta daukagunez, gure ukuiluan zein buru jarraituko duten eta zein buru baztertzea erabakiko dugun zehaztu ahal izango dugu:

• Gaitasun baxuenak dituzten animaliak baztertu egingo dira. Bi aukera daude: Holstein behia edo

bigantxaren zuzeneko salmenta animalia-tratulari bati edo Holstein (Beef on Dairy) behiak haragi-zezen espezifikoeekin intseminatzea.

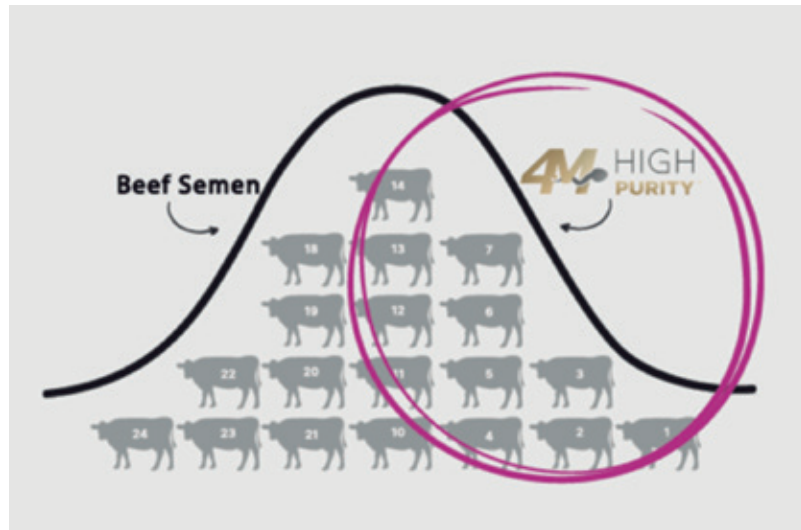
• Gaitasun ertain-altuak dituzten animaliak taldean mantenduko dira. Aukerarik egokiena Holstein zezenen hazi sexatu emearekin (Ultraplus) intseminatzea litzateke, behi ekoizle berriak sortzeko kasuen %90ean baino gehiagotan. Behiak genetikoki bikaina duen kasuetan enbrioak transferitzeko teknika batzuk egiteko aukera ere egongo litzateke, haren ondorengo asko sortzeko.

1. **Gure hautaketa-helburuak finkatzea;** eta, horiekin batera, gure eskakizunei hobekien ego-

kitzen zaizkien indize genetikoak zehaztea.

2. Aukeratu nahi ditugun indize genetikoetarako balorazio ezin hobekak dituen **zezen-taldea aukeratzearatzea**.

3. Akoplamendua egitea informazio genomikoan oinarrituta (Chromosomal Mating), ugalkortasunaren gaitasunak ahalik eta gehien optimizatzen saiatzeko.

ARTIKULU TEKNIKOA

Azkenik, gure ukuiluaren kudeaketa sinplifikatzeko eta modu eraginkorrean aipatutako tresnak erabiltzeko, Albaitaritzaren Gene-

tics-ek ST Genetics-en Strategy plataforma jartzen du bezeroen eskura. Tresna guztiak bakar batean integratzen dituen platafor-

ma da, artaldearen errentagarritasun ekonomikoa ahalik eta gehien handitzeko.

Integra todas las herramientas de St Genetics en un único plan gracias a **STRATEGY**

The image shows a person's hands holding a tablet displaying the ST Strategy platform. The interface features a central dashboard with various data visualizations, including bar charts, pie charts, and a DNA helix. On the left, a vertical flowchart outlines the process: 'Visualiza tu Rebaño' (Visualize your herd), 'Determina tu estrategia' (Determine your strategy), and 'Crea tu PLAN DE SEMEN' (Create your seed plan). On the right, several partner logos are displayed: Vision+, CHROMOSOMAL MATINO, Ecofeed heifer and cow, Ultraplus, and Beef. The Albaitaritz GENETICS logo is visible in the bottom right corner.

ES EL MOMENTO DEL **CAMBIO**

La vacuna frente al SRB que reduce
más de un **80%** el uso de antibióticos*

HIPRABOVIS® SOMNI/Lkt

*Foix et al. (2016) Poster presentado en el WBC de 2016

HIPRABOVIS® SOMNI/Lkt. Vacuna inactivada con *Histophilus somni* y leucotoxide de *Mannheimia haemolytica* en suspensión inyectable para ganado bovino. **COMPOSICIÓN POR DOSIS (2ml):** Suspensión acelular inactivada con leucotoxide de *Mannheimia haemolytica* biotipo A serotipo A1, ELISA > 2,8 (**)/ dosis y *Histophilus somni* cepa Baillie inactivada MAT > 3,3 (**)/ dosis. (**) Como mínimo un 80% de los conejos vacunados muestra un valor de ELISA > 2,0; valor medio de ELISA > 2,8. (***) Como mínimo un 80% de los conejos vacunados muestra un valor log2 MAT > 3,0; valor medio de log2 MAT > 3,3. **INDICACIONES:** Reducción de los signos clínicos y las lesiones pulmonares producidos por *Mannheimia haemolytica* serotipo A1 e *Histophilus somni* en terneros a partir de los 2 meses de edad. **VÍA DE ADMINISTRACIÓN:** Subcutánea. **POSOLÓGIA:** 2 ml por animal a los 2 meses de edad. Esta dosis de 2 ml debe repetirse 21 días después. **CONTRAINDICACIONES:** no vacunar animales enfermos. No usar en casos de hipersensibilidad a las sustancias activas, al adyuvante o a algún excipiente. **TIEMPO DE ESPERA:** 0 días. **PRECAUCIONES ESPECIALES:** Vacunar a animales sanos. La vacuna debe alcanzar una temperatura entre +15 °C y +25 °C antes de su administración. Agitar antes de usar. Precauciones especiales que debe adoptar la persona que administre este medicamento para uso veterinario: Este producto contiene aceite mineral. La inyección accidental o autoinyección puede provocar dolor agudo e inflamación, en particular si la vacuna se inyecta en un dedo o una articulación y, en casos excepcionales, podría producirse la pérdida del dedo afectado si no se proporciona atención médica urgente. Conservar y transportar refrigerada (entre +2 °C y +8 °C) y protegida de la luz. No congelar. Consulte el prospecto para más información. **PRESENTACIÓN:** Vial de 10 dosis (20 ml) y botella de 50 dosis (100 ml). **NÚMERO DE REGISTRO:** 1746 ESP. **TITULAR DE LA AUTORIZACIÓN DE COMERCIALIZACIÓN:** LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. la Selva, 135, 17170 Amer (Girona) España. Tel.: (972) 430660 - Fax: (972) 430661. Sujeto a prescripción veterinaria.

HIPRA

Avda. la Selva, 135, 17170 Amer (Girona), Spain
Tel.: (+34) 972 43 06 60 - hipra@hipra.com - www.hipra.com

HOLM & LAUE passion for calves

CALF EXPERT

Alimentación de terneros más fácil

Más libertad y una mayor flexibilidad laboral.
Análisis de datos a través de la aplicación compatible con la gestión profesional.

Mejor rendimiento de cría gracias a la medición del peso con báscula. Reducción de los costes veterinarios gracias al control automático de los animales y las alarmas.

Promoción de un comportamiento de alimentación natural: múltiples comidas individuales para apoyar el desarrollo saludable de los terneros.

DISTRIBUIDOR:

Albaitaritz

COMERCIAL:

Alberto Benito Tel.: 613078956
albaitaritz@albaitaritz.com

Servicio técnico: 948211940

www.holm-laue.com